

Samenwerkingsverband PO Friesland

Jaarstukken 2022

Passend Onderwijs Friesland

Inhoudsopgave

Bestuursverslag	3
Voorwoord	3
1. Instellingsgegevens	4
1.1 Profiel	4
1.2 Basisinformatie	6
2. Verantwoording van het beleid.	11
2.1 Onderwijs en kwaliteit.	11
2.2 Doelen Ondersteuningsplan.	15
2.1 Personeel & professionalisering	23
2.2 Huisvesting.....	23
2.3 Financieel beleid	24
2.3.1 Treasury.....	25
2.3.2 Allocatie van de middelen.....	25
3. Verslag toezichthouder en de ondersteuningsplanraad.	27
4. Financiën	31
4.1 Analyse exploitatie resultaat	31
4.1.1. Analyse ten opzichte van de begroting.....	31
4.1.2. Analyse ten opzichte van de jaarrekening voorgaand jaar	32
4.2 Belangrijkste kengetallen.....	34
4.3 Risico's en risicobeheersing	37
4.4 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief	40
BIJLAGEN BIJ BESTUURSVERSLAG	45
Overzicht schoolbesturen	45
Ontwikkeling leerlingaantallen SBO en SO scholen.....	46
Monitor Samenwerkingsverband	47
Jaarrekening en overige gegevens	49

Bestuursverslag

Voorwoord

Met dit jaarverslag legt het samenwerkingsverband verantwoording af over het gevoerde beleid over het kalenderjaar 2022. Onderdeel hiervan vormt de verantwoording van het financiële beleid.

Het huidige ondersteuningsplan 2022-2026 is in april 2022 vastgesteld. Voorafgaand aan de vaststelling van het ondersteuningsplan heeft de ondersteuningsplanraad ingestemd met het ondersteuningsplan en is er Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) gevoerd met de gemeenten in het gebied van het samenwerkingsverband. Hierbij is gebruik gemaakt van de regio's van de samenwerkingsverbanden voor VO in Friesland. Dit OOGO over de ondersteuningsplannen is dan ook gelijktijdig gevoerd met PO, VO en de gemeenten. Doordat het oude ondersteuningsplan 2018-2022 nog 7 maanden besloeg in 2022 wordt in dit bestuursverslag zowel verantwoording afgelegd over het oude als het nieuwe ondersteuningsplan.

Het beleid van het samenwerkingsverband is erop gericht om een dekkend aanbod te realiseren, zodat leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte kunnen profiteren van passend onderwijs. Dit doet het samenwerkingsverband met de aangesloten scholen en in steeds betere afstemming met de gemeenten in Friesland.

In 2020 is de landelijke evaluatie passend onderwijs afgerond. Een aantal van de getrokken conclusies uit de evaluatie zijn ook van toepassing op de situatie in het PO in Friesland. De landelijke stijging van de deelname van leerlingen aan SBO en SO is ook in Friesland zichtbaar. Deels komt dit voort uit het feit dat er in de afgelopen jaren leerlingen op jongere leeftijd zijn verwezen naar gespecialiseerd onderwijs, waardoor leerlingen daar ook een langere verblijfsduur kennen. Daarnaast is er ook sprake van autonome groei, al lijkt die groei in 2022 af te vlakken ten opzichte van de jaren 2017 tot en met 2021.

Alles overziend concludeert het bestuur dat er tevredenheid is over de ontwikkeling van Passend Onderwijs in Friesland, maar dat er een belangrijke opdracht ligt om het dekkend aanbod aan voorzieningen in stand te houden en waar nodig toekomstbestendig te maken, zodat er voor alle leerlingen in Friesland een passend onderwijsaanbod is. De komende planperiode zal er een sterke focus liggen op het realiseren van inclusiever onderwijs. Hiermee beogen wij meer leerlingen onderwijs te laten volgen in het regulier onderwijs dan nu het geval is.

Ten slotte is er al in het ondersteuningsplan 2018-2022 een sterke focus gelegd op de aansluiting van het onderwijs bij het sociaal domein. Met name in 2020 is er sterk ingezet op structurele afspraken tussen gemeenten en het samenwerkingsverband om de aansluiting voor leerlingen in de toekomst beter te organiseren. In het nieuwe ondersteuningsplan is de aansluiting van onderwijs en zorg wederom een speerpunt in de beleidsontwikkeling van het samenwerkingsverband.

Leeuwarden, 23 januari 2022

L. Abbink, directeur-bestuurder

1. Instellingsgegevens

1.1 Profiel

“succesvol onderwijs voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte”.

Passend onderwijs geeft iedere leerling met een extra ondersteuningsbehoefte de kans op onderwijs en een ondersteuningsarrangement dat aansluit op de onderwijs en ontwikkelbehoefte van de leerling. Het onderwijs is zo thuisnabij en regulier mogelijk. We spreken hierbij over inclusiever onderwijs.

Dit impliceert voor het samenwerkingsverband, de aangesloten schoolbesturen en scholen dat:

- Iedere leerling recht heeft op onderwijs van goede kwaliteit en zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving met onderwijs dat aansluit bij zijn (of haar) onderwijsbehoefte;
- de basis bij de scholen en de schoolbesturen ligt. Het onderwijs krijgt vorm in de klas door de leerkracht en in partnerschap met ouders.
- passend onderwijs een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van scholen, ouders, besturen en het samenwerkingsverband.

Speerpunten

Onderwijs vindt plaats op de scholen en in de klas en dit is de verantwoordelijkheid van de school en het schoolbestuur. Om het bovenstaande te realiseren stelt het samenwerkingsverband de schoolbesturen in staat om:

1. de extra onderwijsondersteuning naast de basisondersteuning op een reguliere school te realiseren;
2. indien het ondersteuningsaanbod in een reguliere school ontoereikend is voor de onderwijsbehoefte van de betreffende leerling te voorzien in een benodigde extra onderwijsbehoefte in het speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs voor voormalig cluster 3 en 4;
3. onderwijs en zorg, waar nodig, op elkaar is aangesloten en een versterkende werking heeft voor de leerling;
4. thuiszitters te voorkomen dan wel succesvol te laten terugkeren in het onderwijs;
5. een dekkend en passend aanbod voor alle leerlingen in Friesland te bieden.

Het samenwerkingsverband biedt een dekkend netwerk voor passend onderwijs en zorgt voor afstemming tussen het basisonderwijs en het speciaal (basis)onderwijs. Alle leerlingen in Friesland die in aanmerking komen voor extra ondersteuning en/of een toelaatbaarheidsverklaring voor speciaal basisonderwijs en voor speciaal onderwijs, hebben recht op passende onderwijsondersteuning

De sturingsfilosofie van het samenwerkingsverband is te omvatten in het statement:

‘Centraal waar het moet, decentraal waar het kan’.

De ontwikkelings- en ondersteuningsbehoefte van de leerling staat steeds centraal. Met ondersteuning die optimaal is aangepast aan wat leerlingen nodig hebben om gezond, veilig en

succesvol te kunnen opgroeien. Dit doen we handelingsgericht en in nauwe samenwerking en afstemming met de ouders.

Het samenwerkingsverband heeft vertrouwen in de deskundigheid van de aangesloten schoolbesturen en scholen. Het eigenaarschap, dat wil zeggen: de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid voor het aanbieden en geven van passend onderwijs ligt zoveel mogelijk bij de schoolbesturen en de scholen. Dit houdt in dat alle schoolbesturen in Friesland de gezamenlijke verantwoordelijkheid nemen voor:

- goede basisondersteuning en extra onderwijsondersteuning op de scholen.
- speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs voor die leerlingen die dit echt nodig hebben.

Het leveren van basisondersteuning is een minimumverplichting voor de schoolbesturen. De extra ondersteuning die wordt geboden ligt in uitvoering bij de schoolbesturen en de scholen. De schoolbesturen zijn primair verantwoordelijk voor het leveren van passend onderwijs aan iedere leerling die bij de school wordt aangemeld (zorgplicht).

Het is de gezamenlijke opdracht van de schoolbesturen om voor ieder kind een passende plek te vinden. Daarvoor zoeken de scholen en schoolbesturen de samenwerking met elkaar. Sommige leerlingen hebben meer nodig dan onderwijs. Samen met (keten)partners – waaronder gemeenten – geven we dit vorm en inhoud.

De rol van het samenwerkingsverband

Het samenwerkingsverband speelt een belangrijke rol bij de uitvoering van passend onderwijs, die dienstverlenend is aan scholen en ouders:

- Het samenwerkingsverband adviseert ouders en scholen over passend onderwijs in alle facetten
- Het samenwerkingsverband zorgt voor een samenhangend stelsel van speciale voorzieningen, het dekkend aanbod
- Het samenwerkingsverband organiseert het proces van toelaatbaar verklaren van leerlingen in en naar het speciaal (basis)onderwijs
- Het samenwerkingsverband werkt actief samen met scholen en gemeenten om thuiszittende leerlingen te voorzien van onderwijsperspectief en/of zorgperspectief

Het samenwerkingsverband hanteert de wetgeving en het referentiekader passend onderwijs als maatstaf voor het handelen. Een belangrijke voorwaarde is dat het samenwerkingsverband voldoet aan de wet en daarover verantwoording aflegt aan de Inspectie van het onderwijs, ministerie van OCW, aangesloten schoolbesturen en ouders. Het samenwerkingsverband houdt via gedegen monitoring zicht op de uitvoering van de wettelijke taken en het effect van de geboden ondersteuning.

Het nieuwe ondersteuningsplan voor de periode 2022-2026 kunt u terugvinden op:

https://www.swvfriesland.nl/wp-content/uploads/2022/05/Ondersteuningsplan_2022-2026-1.pdf

(Ctrl+ klikken voor koppeling)

1.2 Basisinformatie

Contactgegevens

Naam:	Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Friesland
Adres:	Fonteinland 11
Postcode en woonplaats	8913 CZ Leeuwarden
Email	info@swvfriesland.nl
Telefoon	06 – 40 04 86 44
Bestuursnummer	21700
Nummer samenwerkingsverband	21.01
Website	https://www.swvfriesland.nl
Juridische structuur	Stichting
Directeur-bestuurder	L. Abbink
	Nevenfunctie: lid RvT VOO

Samenstelling Raad van Toezicht		
Naam	Functie	Nevenfuncties (betaald en onbetaald)
D.G.M. Hooghiemstra	Voorzitter	Directeur Strategie en Onderwijs Bisschop Möller Stichting Onbetaald: <ul style="list-style-type: none"> • Bestuurslid bestuur OBM Meppel • Bestuurslid Stg Marcus
T.S. de Groot	Lid RvT	Bestuurder CBO NoardWest Fryslân Onbetaald: <ul style="list-style-type: none"> • Lid bestuur CBO-Friesland
M. Thalens-Kolker	Onafhankelijk lid RvT	Eigenaar Bureau Mariet Thalens Betaald <ul style="list-style-type: none"> • coördinator Regiegroep Drentse Onderwijskwaliteit • Jurylid Excellente Scholen, Min OCW in betaalde functie) Onbetaald <ul style="list-style-type: none"> • bestuurslid Stichting Leergeld Emmen (vrijwilliger)
W. Wouda	Lid RvT	Bestuurder Roobol Onbetaald <ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter stichting MFC It Vleckehûs • Penningmeester stichting Brede school De Westereen • Bestuurslid stichting Campus Damwâld • Lid stuurgroep Samen Deskundigen Fryslân • Secretaris stichting Kindcentrum Kollum • Voorzitter stuurgroep project Opleiden in de school • Voorzitter Raad van advies PO academie NHLStenden hogeschool • DGA Outrun BV

Samenstelling Raad van Toezicht		
Naam	Functie	Nevenfuncties (betaald en onbetaald)
		<ul style="list-style-type: none"> • Aandeelhouder Kinte BV • Voorzitter bestuur Friesch Groningse heide
M. Pruiksma	Lid RvT	Voorzitter bestuur SO Fryslân Onbetaald <ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter wijk- speeltuinvereniging Oranjewijk • Lid Wijkpanel Oranjewijk
P. Kralt	Lid RvT	Directeur Onderwijs NoorderBasis Onbetaald <ul style="list-style-type: none"> • Lid klankbordgroep Vensters PO-Raad • Lid werkgroep opleidingsscholen Scope Samen Opleiden (tot nov '22)
B. ten Kate	Lid RvT	Voorzitter College van bestuur Kykscholen

Overzicht deelnemende besturen

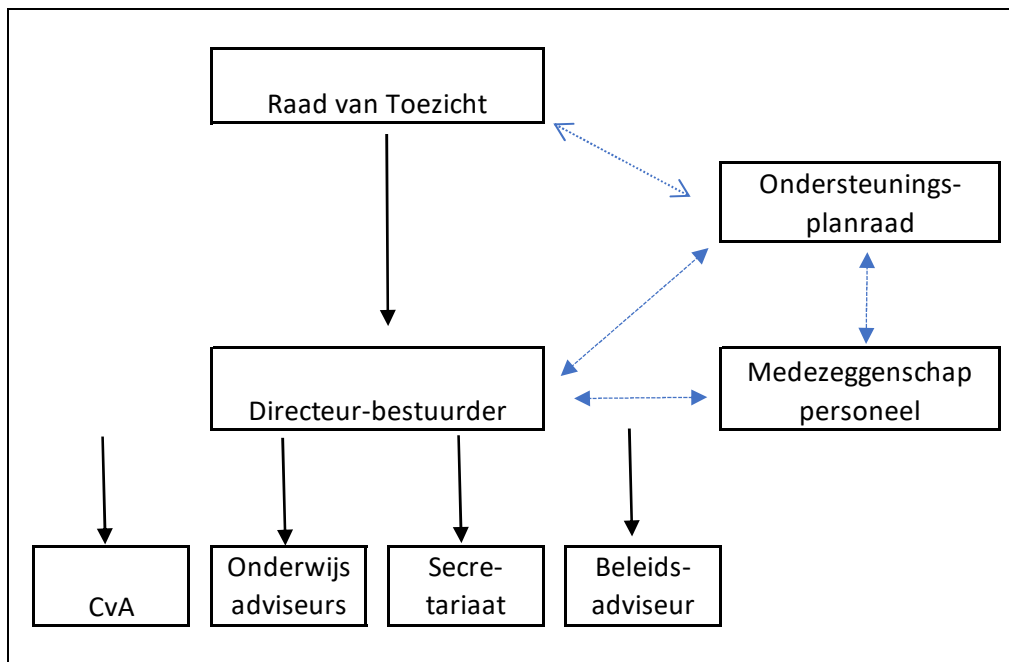
In onze provincie Friesland is gekozen voor één samenwerkingsverband waarin alle denominaties, behalve de reformatorische scholen, binnen het primair onderwijs zijn vertegenwoordigd. Voor een overzicht van al die schoolbesturen kunt u de bijlage “overzicht schoolbesturen” raadplegen.

Organisatiestructuur

Het samenwerkingsverband is een stichting waarbij alle schoolbesturen voor primair onderwijs in de provincie Friesland zijn aangesloten. Het samenwerkingsverband zelf is qua organisatie zo klein en eenvoudig mogelijk.

Het samenwerkingsverband bestaat uit:

- Raad van Toezicht
- Directeur-bestuurder
- Stafbureau (onderwijsadviseurs, beleidsadviseur en administratieve ondersteuning)
- Commissie van Advies
- Ondersteuningsplanraad en medezeggenschapsraad personeel

Organogram

De directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor de aansturing van het samenwerkingsverband. Rollen en verantwoordelijkheden van directeur-bestuurder en Raad van Toezicht zijn vastgelegd in een bestuursstatuut

Binnen het samenwerkingsverband werken, gedurende deze verslagperiode, 42 schoolbesturen voor (speciaal) basisonderwijs en speciaal onderwijs samen. Zes leden van de Raad van Toezicht dienen het vertrouwen te genieten van statutair vastgelegde geledingen. Het zevende lid wordt benoemd op voordracht van de ondersteuningsplanraad. De Raad van Toezicht vergadert 4 of 5 keer per schooljaar. In hoofdstuk 3 is het verslag van de toezichthouder toegevoegd.

De Onderwijsadviseurs

- Zijn het eerste aanspreekpunt voor ouders en scholen voor thuiszittende leerlingen of leerlingen die dreigen thuis te zitten.
- Onderhouden contacten met de landelijke ingestelde onderwijs(zorg)consulenten.
- Ontwikkelen beleid en voeren bestaand beleid uit om thuiszittende leerlingen te voorkomen en om thuiszittende leerlingen zo snel mogelijk te voorzien van een passend onderwijsaanbod, in samenspraak met het schoolbestuur dat zorgplicht heeft.
- Vertegenwoordigen het samenwerkingsverband in zowel casuïstiek overleg, als in beleidsoverleggen.
- Stellen deskundigenadviezen op ten behoeve van de afgifte van toelaatbaarheidsverklaringen.

De Commissie van Advies (CvA)

De CvA beoordeelt verzoeken voor aanvragen van toelaatbaarheidsverklaringen op aanwijzing van de onderwijsadviseurs. Het betreft doorgaans voornamelijk verzoeken voor een hogere categorie of verzoeken waarvan geen sprake is van een eenduidig beeld in de aanvraag. Naar het oordeel van de CvA en de onderwijsadviseurs kan dit leiden tot de afgifte van een viertal soorten toelaatbaarheidsverklaringen (TLV):

- TLV SBO
- TLV SO categorie I (zml, lzk, cluster 4)*
- TLV SO categorie II (lg)*
- TLV SO categorie III (mg)*

* de aanduiding tussen haakjes is indicatief, hiervan kan worden afgeweken

De CvA bestaat uit drie leden: een GZ-psycholoog, een orthopedagoog en een jeugdarts. De CvA wordt secretarieel ondersteund.

De ondersteuningsplanraad

De ondersteuningsplanraad (OPR) is de medezeggenschapsraad van het samenwerkingsverband. Deze raad bestaat uit maximaal acht personeelsleden en maximaal acht ouders/verzorgers van scholen in het samenwerkingsverband. De leden zijn gekozen door de medezeggenschapsraden van de scholen. Het doel van de OPR is het toetsen en monitoren van het SWV (samenwerkingsverband) alsmede het signaleren van knelpunten in de achterban (GMR, MR, ouders, scholen). Voor een overzicht van de werkzaamheden van de OPR kunt u bijlage “jaarverslag OPR 2021-2022” raadplegen.

De medezeggenschapsraad personeel is de medezeggenschapsraad van de medewerkers van het samenwerkingsverband. De statuten van MR-p en OPR zijn op elkaar afgestemd op basis van de wettelijke bevoegdheden uit de Wet Medezeggenschap Scholen (WMS).

Horizontale dialoog en verbonden partijen

Een samenwerkingsverband voor passend onderwijs kent veel direct en indirect betrokken partners. De schoolbesturen zijn formeel aangesloten bij het samenwerkingsverband. In de voorbereiding op de beleidsperiode 2022-2026 heeft het samenwerkingsverband de schoolbesturen nadrukkelijk verzocht om input te leveren voor het nieuwe beleid door het uitzetten van vragenlijsten en het organiseren van evaluatiebijeenkomsten met de schoolbesturen.

Met de gemeenten is er op verschillende niveaus overleg. Er is een provinciale werkgroep Passend Onderwijs/Zorg voor Jeugd, waarin vertegenwoordigers van gemeenten en samenwerkingsverbanden met elkaar overleggen over strategische keuzes in het kader van afstemming tussen de jeugdwet en passend onderwijs.

Daarnaast is er in de drie VO-regio's in Friesland overleg tussen de samenwerkingsverbanden en de gemeenten. Hierbij wordt uitvoering gegeven aan de gezamenlijke opdracht om thuiszitters te voorkomen en er wordt in de drie regio's formeel en informeel “op overeenstemming gericht overleg” gevoerd. In 2020 is voor het eerst besloten om ook op provinciaal niveau een informeel OOGO te organiseren.

De drie samenwerkingsverbanden voor VO en het samenwerkingsverband PO hebben een regulier directieoverleg, waarbij de afstemming en de doorgaande lijn tussen PO en VO wordt bewaakt. Het samenwerkingsverband overlegt periodiek met betrokken zorginstanties, zoals Jeugdhulp Friesland. Ten slotte heeft het samenwerkingsverband op de website een gedeelte waar passend onderwijs en het ondersteuningsplan wordt uitgelegd.

De vorige jaarrekening en jaarverslag (2021) zijn gepubliceerd op de website van Passend Onderwijs Friesland. Deze is te lezen via bijgaande link: <https://www.swvfriesland.nl/wp-content/uploads/2022/05/21700-jaarrekening-2021.pdf>

Klachten en procedures

In 2022 zijn er geen klachten binnengekomen. Ook van de mogelijkheid om in bezwaar te gaan tegen besluiten op aangevraagd TLV's is in deze periode geen gebruik gemaakt.

Governance en code goed bestuur

Het bestuur heeft de governance structuur in 2020 en 2021 weer op de agenda gezet omdat de aangebrachte scheiding tussen bestuur en toezicht juridisch-bestuurlijk nog niet optimaal was. Dit zat vooral in het feit dat het bestuur fungeerde als intern toezichthouder, maar ook nog steeds de begroting, het bestuursverslag en het ondersteuningsplan vaststelt. En daarmee dus de facto toezicht houdt op eigen besluiten.

Het Samenwerkingsverband PO Friesland is daarom nu bestuurlijk ingericht sinds 10-05-2022 volgens een raad van toezicht model, één van de mogelijkheden om invulling te geven aan de Code goed bestuur. Het model is een vorm van organieke scheiding. De Raad van Toezicht heeft de rol van intern toezichthoudend orgaan. In het bestuursstatuut en statuten is beschreven welke bevoegdheden zijn voorbehouden aan de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht heeft samen met de directeur-bestuurder het toezichtkader ontwikkeld en vastgesteld. In het toezichtkader is opgenomen op welke wijze de Raad van Toezicht haar taken uitvoert. Het betreft hierbij toezichthoudende taken, maar ook de rol van werkgever van de directeur-bestuurder. De directeur-bestuurder is er vervolgens om, binnen die kaders, alle nodig geachte initiatieven te nemen om de doelstellingen te bereiken.

Het samenwerkingsverband is sinds 2019 eigen werkgever. De directeur-bestuurder, de onderwijsadviseurs, de beleidsadviseur en de secretaresse zijn in dienst van het samenwerkingsverband. Enkele onderwijsadviseurs worden ingeleend via een detachingsconstructie, omdat ze in dienst zijn van een schoolbestuur en daar ook nog werkzaamheden voor verrichten. De leden van de commissie van advies worden ingehuurd. Voorafgaand aan de vaststelling van het bestuursverslag en de jaarrekening voert de directeur-bestuurder overleg met de accountant, conform de code goed bestuur. De accountant geeft vervolgens toelichting op het rapport van bevindingen tijdens de vergadering van het bestuur.

2. Verantwoording van het beleid.

2.1 Onderwijs en kwaliteit.

Algemeen

Kwaliteitszorg omschrijven we als 'het totaal van activiteiten, procedures en instrumenten, die bedoeld zijn om op een permanente, systematische en cyclische wijze de kwaliteit van het samenwerkingsverband te bepalen, te beheersen, te bewaken, te borgen en te verbeteren'. Dit komt concreet neer op het beantwoorden van de volgende vijf vragen:

1. Doen wij de goede dingen?
2. Doen wij de dingen goed?
3. Hoe weten wij dat?
4. Vinden anderen dat ook?
5. Wat doen wij met die kennis en informatie?

Het samenwerkingsverband heeft zorg voor de kwaliteit van de uitvoer van de gestelde doelen uit het ondersteuningsplan. Daarvoor zet het samenwerkingsverband een aantal instrumenten voor kwaliteitsmeting en/of -borging in. Dat bestaat onder andere uit een systematische zelfevaluatie, planmatige kwaliteitsverbetering, jaarlijkse verantwoording van gerealiseerde kwaliteit en borging van gerealiseerde verbeteringen.

Schematisch ziet de cyclus er als volgt uit:

Doelstelling	In samenwerking met gemeenten monitort het samenwerkingsverband de aantallen thuiszitters. Het samenwerkingsverband streeft naar een actieve en integrale aanpak met zo weinig mogelijk thuiszitters.
Realisatie	Het samenwerkingsverband werkt met een provinciaal thuiszittersprotocol. Voor de 3 regionale gebieden (Noord, Zuidoost en Zuidwest Friesland) is dit gespecificeerd door middel van werkprocessen. Hierin werkt het primair onderwijs samen met het voortgezet onderwijs, mbo en de gemeenten binnen de regio. De aanpak is tweeledig: <ol style="list-style-type: none"> 1. Beleidsmatig 2. Gericht op casuïstiek

Toelichting:

Medio dec '21

3. Thuiszitters en risicoleerlingen

Formele thuiszitters op teldatum inspectie	Aantal leerlingen geen thuiszitter meer op teldatum inspectie	Aantal leerlingen op risicolijst cumulatief gedurende schooljaar
34 Waarvan 2 korter dan 3 maanden	12	145

Medio dec '22

4. Thuiszitters en risicoleerlingen

Formele thuiszitters op teldatum inspectie	Aantal leerlingen geen thuiszitter meer op teldatum inspectie	Aantal leerlingen op risicolijst cumulatief gedurende schooljaar
48 Waarvan 8 korter dan 3 maanden	9	230

Er worden medio dec. '22, 48 thuiszitters geteld waarbij het gaat om de definitie thuiszitters ' *het verzuim langer dan vier weken onafgebroken en zonder geldige reden.* Dit is een stijging t.o.v. de meting medio dec. '21, toen waren het er 34.

Het aantal leerlingen die geen thuiszitter meer zijn op de teldatum medio dec. '22 zijn 9, in medio dec. '21 was dit er 12.

Op de risicolijst tellen we 230 leerlingen. In dec '21 was dit 145. Ook deze categorie laat een stijging zien. Twee factoren spelen hierin een rol: we krijgen steeds meer zicht op de groep thuiszitters, school(besturen) melden eerder en vaker en de problematiek omtrent thuiszitters wordt complexer.

Wanneer de naar de oorzaak kijken zien we vier categorieën:

1. Leerlingen waarbij het systeem een risico/ belemmering vormt.
2. Leerlingen waarbij bepaalde kind-kenmerken (bijvoorbeeld angststoornissen) een risico/ belemmering is.
3. Leerlingen die in trajecten zitten waarbij er een onvoldoende optimale samenwerking is tussen zorg en onderwijs.
4. Leerlingen waarbij een passend onderwijsaanbod ontbreekt.

Doelstelling	Ervaring en de tevredenheid over de werkzaamheden van het samenwerkingsverband bij ouders en professionals.
Realisatie	In 2022 is er geen onderzoek geweest naar de tevredenheid. Dit onderzoek is weer opgenomen als onderdeel van het nieuwe ondersteuningsplan en wordt uitgevoerd in het schooljaar 2025-2026 onder (school)besturen en ouders/leerlingen.
Toelichting	

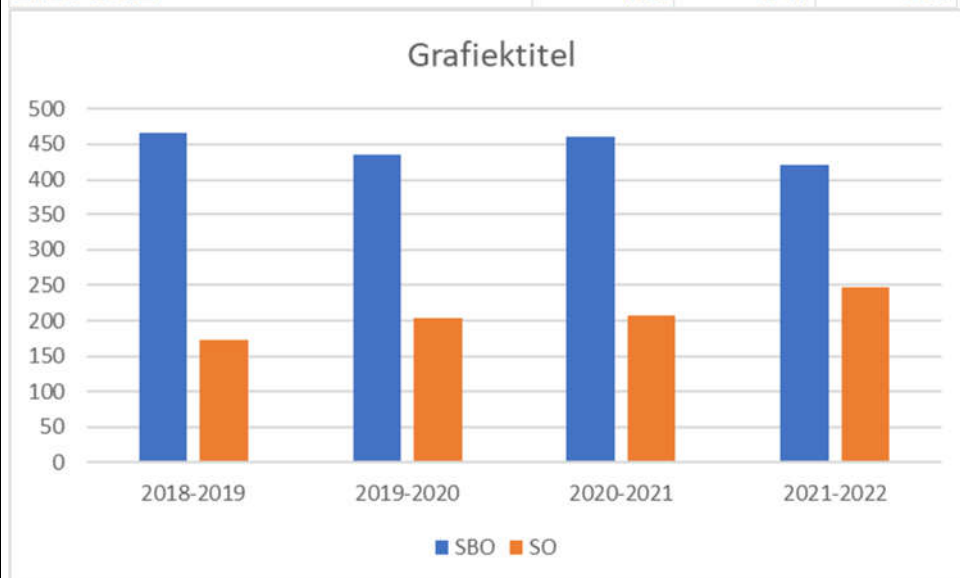
Doelstelling	Het percentage leerlingen in het SO blijft onder of gelijk aan het landelijke gemiddelde. In absolute aantallen betekent dit een daling van het aantal leerlingen in het SO aangezien het totaal aantal leerlingen in Friesland jaarlijks met ongeveer 2% daalt.
Realisatie	Het totale leerlingen aantal in Friesland is vanaf 2010 gedaald met 19%. Het aantal leerlingen dat naar een SBAO school gaat is minder gedaald (14%) en logischerwijs is daarmee het verwijzingspercentage gestegen. Ook het aantal SO leerlingen is ten opzichte van 2010 met 8% gedaald en ook hier is het verwijzingspercentage dus gestegen.
Toelichting	
De aantallen zijn in de volgende tabel als percentage opgenomen ten opzichte van het totaal.	

Jaar	SBO PO2101	SBO landelijk	SO PO2101	SO Landelijk
2014	3,07%	2,47%	1,64%	1,67%
2015	2,98%	2,35%	1,51%	1,61%
2016	2,96%	2,32%	1,49%	1,61%
2017	2,93%	2,34%	1,47%	1,65%
2018	3,04%	2,42%	1,46%	1,71%
2019	3,20%	2,49%	1,48%	1,81%
2020	3,33%	2,51%	1,54%	1,85%
2021	3,41%	2,51%	1,65%	1,86%
2022	3,30%	nbn	1,76%	nbn

De landelijke verwijzings-cijfers voor het SBO zijn weer ongeveer op het niveau van 2014. De verwijzingen van het samenwerkingsverband zijn gestegen. In het vorige overzicht konden we echter zien dat ze weer iets dalen. Ook de verwijzingen naar het SO zijn gestegen maar nog wel steeds onder het landelijk gemiddelde.

Al enkele jaren worden de toelaatbaarheidsverklaringen vastgelegd in Grippa. Aan de hand van de daarin vastgelegde gegevens kunnen we de volgende rapportage maken:

Totaal aantal tlv's per schooljaar jaar	SBO	SO	Totaal
2018-2019	466	173	639
2019-2020	435	203	638
2020-2021	460	208	668
2021-2022	421	247	668

De ontwikkeling van de leerlingen aantallen op de SO en SBO scholen elk afzonderlijk kunt u vinden in de bijlage "Ontwikkeling leerlingaantallen SBO en SO scholen".

2.2 Doelen Ondersteuningsplan.

PLAN	Doel	Inclusiever onderwijs : Een belangrijk doel in deze ondersteuningsplanperiode is dat de focus meer komt te liggen op het aanbieden van Passend Onderwijs op de reguliere basisscholen			
	Activiteiten	Onderwerp	Periode		
DO	3	Leerlingen vaker samen, dichtbij huis, naar school laten gaan: inzetten op inclusiever onderwijs wat resulteert in hogere deelname in het reguliere basisonderwijs	2022-2026		
	5	Het versterken van de samenwerking tussen het gespecialiseerd onderwijs en het reguliere basisonderwijs	2022-2026		
CHECK	Resultaten	3 Toelichting voortgang :	Het projectplan is gereed, er zijn 19 voorhoedescholen geselecteerd en er staan voor het komende jaar een aantal bijeenkomsten gepland voor directies, IB-ers en leerkrachten.		
			Werkelijk	Begroot	Verschil
		Uitgaven	€ 10.350	8.300	2.950
	Resultaten	5 Toelichting voortgang :			
			Werkelijk	Begroot	Verschil
		Uitgaven			
		Relevante kengetallen	Huidig	1-10-2021	Landelijk
		Deelname % BAO	94.94%	95.02%	95,67%
		Deelname % SBAO	3.30%	3.36%	2,47%
		Deelname % SO	1.76%	1,62%	1,86%
		Afgifte TLV's cumulatief	Deze periode	periode vorige jaar	Verschil
		TLV's SBO			
		TLV's SO			
ACT	3	Toelichting activiteit bij 3			
	5	Toelichting activiteit bij 5			

PLAN	Doel	Het steunpunt voor ouders, scholen, leerplichtambtenaren en medewerkers van de wijk- en gebiedsteams versterken.				
DO	Activiteiten	1	Het blijven organiseren van informatiebijeenkomsten over thema's binnen passend onderwijs			
		3	Continueren van panelgesprekken met ouders en leerkrachten			
CHECK	Resultaten	1	Toelichting	In het kalenderjaar 2022 is begonnen met de voorbereiding van het steunpunt. De website is aangepast. De steunfunctie zal worden ingericht samen met de samenwerkingsverbanden voor voortgezet onderwijs in Friesland. In het kalenderjaar 2023 zal ook de steunfunctie operationeel zijn.		
		in Euro 's		400.-		
	Resultaten	3	Toelichting	De kosten voor de inrichting van de steunfunctie zullen in 2023 gerealiseerd worden.		
		in Euro's		PM		
ACT		2	Toelichting activiteit bij 2			
		3	Toelichting activiteit bij 3			

PLAN	Doel	Er is een dekkend aanbod voor hoogbegaafde leerlingen in de provincie Friesland					
	DO	Activiteiten	1	Het vergroten en verbinden van de kennis en expertise HB op én tussen scholen/schoolbesturen door inzet van de kennisgroep en stuurgroep HB			
			2	Intensiveren van de samenwerking met het voortgezet onderwijs op HB gebied, aanbod en overgang po/vo			
CHECK	Resultaten	1	Toelichting	De kennisgroep wordt uitgebreid met schoolbesturen die geen subsidie hebben ontvangen. Alle schoolbesturen zijn gevraagd en medio december is dit gereed. De stuurgroep heeft wegens ziekte minder resultaten geboekt. Op dit moment vindt er een tussenevaluatie plaats en zal ook de stuurgroep naar verwachting weer naar verwachting functioneren. Er wordt gewerkt aan een website voor professionals en ouders om de kennis en netwerk rondom HB met elkaar te verbinden en beschikbaar te stellen voor iedereen.			
	Middelen			Begroot	Realisatie	Verschil	
			in Euro's		6.000	4.252	1.748
	Resultaten	2	Toelichting	Informatieavond HB voor ouders op 8 december samen met SWV VO Noard.			
	Middelen			Begroot	Realisatie	Verschil	
			in Euro's				
ACT	waar nodig	1					
		2					

PLAN	Doel	<ul style="list-style-type: none"> • Samen met de samenwerkingsverbanden VO is er een eenduidige registratie van thuiszitters en thuiszittende leerlingen. • Samen met de Friese gemeenten is er voor (dreigende) thuiszitters en thuiszittende leerlingen een dekkend en passend onderwijs-zorgaanbod. • Alle thuiszitters en thuiszittende leerlingen zitten in een traject en ontvangen een onderwijsaanbod (hoe klein dan ook) 					
	Activiteiten	2	Nauw contact met de scholen over het aanmelden van thuiszitters en de afstemming hierover.				
DO		3	Investeren in vroegtijdige samenwerking vroegschools (IVH, BEC, KDC, JGZ ect.)				
		4	Realiseren collectieve inzet jeugdhulp op school (so/sbo).				
		5	Realiseren specialistische onderwijs-zorgarrangementen op groepsniveau.				
		7	Van leerplicht naar leerrecht (minder vrijstellingen)				
CHECK	Resultaten	2	Toelichting	<p>Scholen melden steeds vaker en eerder thuiszitters. Echter zien we ook nog steeds dat er scholen zijn die niet of te laat melden. In de voorlichtingsbijeenkomsten is hier specifiek aandacht aan besteed.</p> <p>Scholen zoeken ook steeds meer contact met samenwerkingsverband bij dreigende thuiszitters of complexe casuïstiek.</p> <p>Dit schooljaar zal aan de scholengevraagd worden om hun thuiszitters te melden via Grippa i.p.v. de mail.</p>			
	Middelen			Begroot	Realisatie	Verschil	
			in Euro's				
	Resultaten	3	Toelichting	<p>Er zijn op regelmatige basis gesprekken met IVH, BEC en KDC over het vroegtijdig meedenken over een passende onderwijsplek. Er wordt steeds vaker aan de voorkant contact met ons gezocht. De rol van de consulent jonge risico leerlingen moet nog wel verder worden onderzocht.</p> <p>Voor een goede doorgaande lijn PO-VO zijn moeizame overgangen steeds vaker bekend bij de werkgroep 'moeizame overgangen' waardoor zowel samenwerkingsverband PO als samenwerkingsverband VO betrokken is en meedenkt.</p>			
	Middelen			Begroot	Realisatie	Verschil	

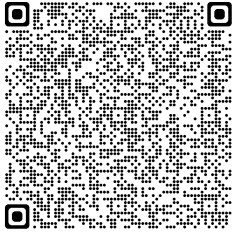
	Resultaten	4	Toelichting	Het organiseren van collectieve jeugdhulp op de so en sbo scholen op provinciaal niveau is nog niet gerealiseerd. Het blijft op de agenda staan van het provinciaal overleg met gemeenten en bij SDF. Voorbeelden van andere regio's zijn gedeeld. Op lokaal niveau (gemeentelijk) lopen er wel enkele initiatieven. Op SBO de Twine is dit al gerealiseerd en de gesprekken lopen met de gemeente Súdwest-Fryslân voor inzet op SBO de Wetterwille.		
	Middelen			Begroot	Realisatie	Verschil
	Resultaten	5	Toelichting	Op verschillende reguliere, SO en SBO scholen lopen al specialistische OZA voor bepaalde groepen leerlingen. Dit schooljaar zal er gestart worden met een VHB+ groep op een reguliere basisschool en lopen er gesprekken in de regio Smallingerland voor trajecten binnen Samen Kansrijk. Andere gesprekken zijn nog in een begin stadium.		
	Middelen			Begroot	Realisatie	Verschil
	Resultaten	7	Toelichting	Zowel in het provinciale thuiszittersprotocol, als in de regionale werkprocessen wordt het specifiek aandacht aan besteed. We zien hierin een positieve ontwikkeling maar we zien ook dat er leerplichtambtenaren zijn die het samenwerkingsverband niet of te laat betrekken bij de afgifte van vrijstellingen.		
				Begroot	Realisatie	Verschil
			in Euro's			
			Relevante kengetallen		dd	dd
			langdurig ongeoorloofd verzuim > 4 wk			
			Absoluut verzuim			
ACT	Bijstellen waar nodig	2				
		3				
		4				
		5				
		7				

	Doel	Een leerling met een specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoefte de benodigde ondersteuning en toerusting krijgt om naar school te kunnen, de school thuis nabij is en de leerling onderwijs volgt samen met leerlingen zonder een specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoefte.				
DO	Activiteiten	1	Bij een verwijzing naar gespecialiseerd onderwijs wordt ook de overweging betrokken waarom plaatsing op een andere reguliere basisschool niet mogelijk is.			
CHECK	Resultaten	1	Toelichting	Gesprek met bovenschoolse ondersteuning van Proloog en Noventa over de vraag hoe dit bij een mogelijke verwijzing er in de praktijk onderzocht kan worden. De huidige TLV-aanvragen worden hier kritisch op bekeken en bevraagd. Beginnend bij dossiers waarover vragen zijn mbt de basisondersteuning.		
				Er is een handboek basisondersteuning gemaakt en gedeeld met de besturen. In het handboek wordt beschreven welke ondersteuning onder de basisondersteuning valt. Deze (concrete) beschrijving helpt ouders, scholen en ketenpartners om te weten 'wat' zij kunnen verwachten van alle scholen binnen het samenwerkingsverband. Op welke manier scholen de basisondersteuning concreet inrichten, het 'hoe', is aan de school en het schoolbestuur zelf.		
				Begroot	Realisatie	Toelichting
			in Euro's	PM	€ 10.545	Voor begeleiding bij maken handboek
ACT	Bijstellen	1				
	waar nodig					

PLAN	Doel	Het samenwerkingsverband bepaalt, beheerst, bewaakt, borgt en verbetert door middel van activiteiten, procedures en instrumenten de kwaliteit van het samenwerkingsverband op een permanente, systematische en cyclische wijze.				
	Activiteiten	1	Afnemen monitor onder de schoolbesturen van het samenwerkingsverband met als doelstelling dat de ontwikkeling in het samenwerkingsverband wordt gemonitord			
DO		2	Het thuiszittersprotocol is geëvalueerd en in 2023 worden de drie thuiszitterstafels geëvalueerd met als doelstelling de aanpak thuiszitters te evalueren en de samenwerking met partners te optimaliseren			
	Resultaten	1	Toelichting	De monitor wordt in het voorjaar van 2023 weer afgenomen.		
CHECK				Begroot	Realisatie	Verschil
			in Euro's	PM		
	Resultaten	2	Toelichting	De werkprocessen worden (na evaluatie) herschreven. Hierin zal een onderscheid gemaakt worden op het niveau van beleid en het niveau van casuïstiek.		
				Begroot	Realisatie	Verschil
			in Euro's	PM		
ACT	Bijstellen	1				
	waar nodig	2				

Inspectie

In 2022 is er een vierjaarlijks onderzoek geweest van de inspectie. Het oordeel van de inspectie was dat de kwaliteit van het samenwerkingsverband voldoende op orde is en het vervolg onderzoek niet afwijkt van de regulier termijn, tenzij een risicoanalyse daartoe wel aanleiding geeft. Er is sprake van een basisarrangement. Het inspectie rapport is te vinden via onderstaande QR-code.

2.1 Personeel & professionalisering

Algemeen

Het samenwerkingsverband is per 1 januari 2019 eigen werkgever. Het samenwerkingsverband kent 4 functies binnen het eigen werkgeverschap:

Functie	fte	Inhuur
1. directeur	1,0	
2. onderwijsadviseurs	3,6	0,5
3. secretaresse	0,8	
4. beleidsadviseur	0,4	
	5,8	0,5

Bovenstaand overzicht is op peildatum 31-12-2022, secretaresse functie op 1-1-2023 ingevuld.

Voor de functies binnen het samenwerkingsverband zijn gewaardeerde functiebeschrijvingen opgesteld. De leden van de Commissie van Advies worden ingehuurd op factuurbasis. De financiële- en salarisadministratie is ondergebracht via een contract bij onderwijsbureau Meppel.

Doelstelling	Realisatie
Bij ontslag of vertrekkende medewerkers neemt het samenwerkingsverband, indien noodzakelijk, afscheid van medewerkers met zo weinig mogelijk financiële consequenties	In 2022 zijn er geen medewerkers vertrokken waaraan ook financiële consequenties waren verbonden.
In het kader van het strategisch personeelsbeleid is er in 2020 beleid opgesteld met betrekking tot deskundigheidsbevordering.	In 2022 is er bijna € 17.000.- uitgegeven aan scholing. Het grootste deel was bestemd voor overnemen van de scholingskosten van een medewerker die bij ons in dienst is gekomen en scholing i.h.k.v. inclusiever onderwijs. Een van onderwijsadviseurs volgt een opleiding orthopedagogiek.
Gesprekkencyclus tussen de directie en de personeelsleden vindt jaarlijks plaats.	Alle geplande gesprekken hebben dit jaar plaatsgevonden.

Een veilige werkomgeving is ook voor het personeel van Passend Onderwijs Friesland belangrijk. Per 1 januari 2023 heeft het samenwerkingsverband een onafhankelijk vertrouwenspersoon via CEDIN. Het contract hiervoor is in 2022 afgesloten. De MR-p heeft hiermee ingestemd tijdens haar vergadering.

2.2 Huisvesting

Er is in 2022 een nieuw contract afgesloten met een looptijd tot en met 30/09/2027 en tegen een bedrag van € 23.391 per jaar. Voor huur is dit een bedrag van € 15.910, voor servicekosten € 6.954,- en voor vergaderruimtes € 527,-. De huurprijs is hoger doordat we nu meer m² huren en de jaarlijkse indexering.

Duurzaamheid.

Vanaf 2020 zijn de medewerkers van het samenwerkingsverband meer thuis gaan werken. Uiteraard

is dit vooral veroorzaakt door de coronapandemie. Momenteel wordt er nog hybride gewerkt en zijn ook veel vergaderingen online. We verwachten dat dit zo blijft.

2.3 Financieel beleid

Algemeen

Het samenwerkingsverband besteedt de middelen die het ontvangt rechtmatig en doelmatig. De raad van toezicht ziet hierop toe. Het samenwerkingsverband moet aan zijn verplichtingen kunnen voldoen, maar er hoeven geen middelen onnodig gereserveerd te worden. De directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband heeft het besluit genomen om een weerstandsvermogen aan te houden van €800.000,-. In 2023 hebben we te maken met vereenvoudiging bekostiging. Door diverse wijzigingen in het vastleggen van leerlingengegevens en TLV's en de hiermee gepaarde gaande problemen bij DUO, zijn diverse getallen waarmee het samenwerkingsverband moet rekenen niet betrouwbaar. Het samenwerkingsverband heeft daarom gemeend voor dit jaar extra middelen achter de hand te houden en een groter weerstandsvermogen aan te houden. Zodra er meer duidelijkheid is over de betrouwbaarheid van de gegevens kan het samenwerkingsverband weer extra middelen uitgeven.

In het kalenderjaar 2022 zijn de middelen grotendeels besteed conform de begroting. In eerdere jaren was de belangrijkste oorzaak voor onderschrijding de herindexatie van de baten door DUO. Dit leverde het samenwerkingsverband achteraf meer op dan begroot. Deze indexatie is grotendeels doorbetaald aan de schoolbesturen.

De meerjarenbegroting komt als volgt tot stand:

- Verzamelen van de kengetallen (informatie OCW) en de prijzen (Staatscourant eind maart)
- Vooroverleg directie SWV met financiële medewerker
- Opstellen concept (meerjaren)begroting
- Voorgenomen vaststelling door het bestuur
- Adviesoverleg met de financiële commissie van de ondersteuningsplanraad
- Vaststelling door de directeur-bestuurder

De uitgaven die voortkomen uit het ondersteuningsplan worden meegenomen in de meerjarenbegroting.

Doelstelling	Realisatie
De budgetten worden aangewend om afgestemde begeleiding te realiseren voor leerlingen met behoefte aan ondersteuning. Het budget wordt met dat doel ter beschikking gesteld aan de besturen van de scholen in het samenwerkingsverband, na aftrek van kosten voor organisatie, administratie en in het ondersteuningsplan opgenomen activiteiten van het samenwerkingsverband.	Passend Onderwijs Friesland draagt 93% van de Rijksbijdragen over aan de schoolbesturen. Hiervan gaat een groot deel naar het SO (36%) en het SBO (15%). Van het restant gaat 39% naar reguliere basisscholen. In 2020 was dit 96%. We reserveren nu iets meer geld vanwege een verhoogd risico. (zie ook 4.3 Risico's en risicobeheersing). Vorig jaar werd er vooral minder afgedragen aan het SO (35%). In 2021 werd er op landelijk niveau 86% van de Rijksbijdragen doorbetaald aan schoolbesturen (SO,SBO en reguliere schoolbesturen)

Doelstelling	Realisatie
De financiële gegevens van de schoolbesturen worden verwerkt in de monitor van het samenwerkingsverband.	Resultaten zijn te vinden in de bijlage "Monitor Samenwerkingsverband".

2.3.1 Treasury

Het primaire doel van Stichting SWV Friesland is het verzorgen van onderwijs, een en ander vastgelegd in de statuten van de stichting. Als gevolg hiervan is het financieren en beleggen ondergeschikt en dienend aan het primaire doel. Het algehele doel van de treasuryfunctie bij de stichting is dat deze de financiële continuïteit van de organisatie waarborgt. Dit wordt in de volgende doelen en voorwaarden gesplitst:

- liquiditeit op korte en lange termijn;
- liquideerbare en risicomijdende beleggingen;
- kosteneffectief betalingsverkeer;
- beheersing van renterisico's;
- het waar nodig op verantwoorde wijze aantrekken van aanvullende financiële middelen

Plaats binnen de organisatie: Het treasurystatuut wordt goedgekeurd door de Raad van Toezicht door middel van de goedkeuringsbevoegdheid voor jaarverslag en jaarrekening. De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de totale uitvoering van het treasurybeleid.

Treasury 2022

		Saldo 31-12- 2022	Saldo 31-12- 2021	Rente 2022	Rente 2021
Rabobank Zakelijke rekening	NL30 RABO 0148 2410 26	1.366.764	949.818	-2.185	-5.661
Rabobank DoelReserveren	NL16 RABO 3293 4204 94	211.271	211.543	-269	-271
		1.578.035	1.161.361	-2.454	-5.932

Toelichting:

Het eerste halfjaar heeft de Rabobank boven de € 100.000,- negatieve rente in rekening gebracht. De huidige rente op de spaarrekening is 0.25% Het samenwerkingsverband heeft niet overwogen om op een andere manier meer rendement te halen, aangezien dat ook risicovoller is.

2.3.2 Allocatie van de middelen

1. Aansluitend bij de relevante bepalingen in de WPO is het systeem voor inzet en verdeling van de ondersteuningsmiddelen in het samenwerkingsverband ingericht met de volgende bouwstenen: De inzet van het budget voor extra ondersteuning
2. Jaarlijks wordt door het Rijk aan het samenwerkingsverband een budget toegekend voor extra ondersteuning van leerlingen.
3. Het Rijk houdt op het budget de ondersteuningskosten in voor alle leerlingen uit het samenwerkingsverband die op de teldatum t-1 ingeschreven waren op een school voor speciaal onderwijs van SO 3 of 4, in of buiten het samenwerkingsverband.
4. De budgetten worden aangewend om afgestemde begeleiding te realiseren voor leerlingen met behoefte aan ondersteuning. Het budget wordt met dat doel ter

beschikking gesteld aan de besturen van de scholen in het samenwerkingsverband, na aftrek van kosten voor organisatie, administratie en in het ondersteuningsplan opgenomen activiteiten van het samenwerkingsverband.

5. De lasten van organisatie, administratie en alle centraal geregelde activiteiten in het kader van de lichte ondersteuning worden ten laste gebracht van het budget voor lichte ondersteuning.
6. Het restant van het budget voor de lichte ondersteuning wordt verdeeld onder de schoolbesturen, op basis van het aantal leerlingen dat op de teldatum t-1 bij de reguliere basisscholen van het bestuur ingeschreven stond. Het leerlingbedrag wordt jaarlijks bepaald door het restant van het budget te delen door het aantal ingeschreven leerlingen in de reguliere basisscholen in het samenwerkingsverband.
7. Het samenwerkingsverband houdt op het budget dat voor lichte ondersteuning aan een schoolbestuur wordt uitgekeerd de ondersteuningskosten in die als gevolg van verwijzingen door het schoolbestuur aan het betaald moeten worden.
8. Besturen die leerlingen verwijzen naar het Speciaal Basis Onderwijs betalen een bedrag per leerling hiervoor. Dat bedrag is gelijkwaardig aan het aanvullende budget voor de ondersteuning dat de speciale basisscholen ontvangen.
9. De kosten van alle centraal geregelde activiteiten in het kader van de zware ondersteuning worden ten laste gebracht van het budget voor zware ondersteuning.
10. Het samenwerkingsverband houdt op het budget voor de zware ondersteuning de ondersteuningskosten in die overgedragen moeten worden voor leerlingen die geplaatst werden in het SO 3 en 4 tussen de teldatum t-1 en de peildatum.
11. Het restant van het budget voor de zware ondersteuning wordt verdeeld onder de schoolbesturen, op basis van het aantal leerlingen dat op teldatum t-1 bij de reguliere en speciale basisscholen van het bestuur ingeschreven stond. Daartoe wordt jaarlijks een bedrag per leerling bepaald door het restant van het budget te delen door het aantal ingeschreven leerlingen in de (speciale) basisscholen in het samenwerkingsverband.
12. De schoolbesturen verantwoorden jaarlijks via een monitor aan het samenwerkingsverband hoe zij de budgetten voor de extra ondersteuning op hun scholen hebben ingezet.
13. De positie van de schoolbesturen op de Waddeneilanden. Door het bestuur van het samenwerkingsverband is vastgesteld dat aan de wettelijke verplichting voor het realiseren van een dekkend aanbod van voorzieningen niet kan worden voldaan bij de gehanteerde grondslagen voor de verdeling van de middelen. Een verwijzing naar het speciaal (basis)onderwijs is op de Waddeneilanden (bijna) niet te realiseren. Hiervoor is met de Waddenbesturen een andere bekostigingswijze overeengekomen. De Waddenbesturen dragen niet bij in de gemeenschappelijke lasten van het samenwerkingsverband voor lichte en zware ondersteuning. Hiermee ontvangen zij een hoger bedrag voor lichte en zware ondersteuning. Het bedrag voor zware ondersteuning wordt omgekeerd verevend, zodat de bekostiging voor zware ondersteuning uiteindelijk wel binnen het landelijke gemiddelde past in 2020. Indien de schoolbesturen op de Waddeneilanden toch besluiten om een leerling te verwijzen naar speciaal (basis)onderwijs, dan zijn de kosten (ook voor speciaal onderwijs cluster 3 en 4) voor rekening van het betreffende bestuur.

3. Verslag toezichthouder en de ondersteuningsplanraad.

Verslag Toezichthouder

Met ingang van 1 augustus 2010 is de Wet Goed Onderwijs, Goed Bestuur van kracht. Dit houdt in dat het bevoegd gezag van een onderwijsinstelling ervoor dient te zorgen dat de functies van bestuur en intern toezicht op het bestuur in functionele of organieke zin zijn gescheiden. Het samenwerkingsverband hanteert de code goed bestuur van de PO-raad.

Het Samenwerkingsverband PO Friesland is bestuurlijk ingericht sinds 10-05-2022 volgens een raad van toezicht model, één van de mogelijkheden om invulling te geven aan de Code goed bestuur. Het model is een vorm van organieke scheiding. De Raad van Toezicht heeft de rol van intern toezichthoudend orgaan. In het bestuursstatuut en statuten is beschreven welke bevoegdheden zijn voorbehouden aan de Raad van Toezicht.

Verantwoording wettelijke taken

- Goedkeuren van het strategisch meerjarenplan, de begroting, de jaarrekening en het bestuursverslag;
De raad van toezicht heeft in dit verslagjaar goedkeuring verleend aan het ondersteuningsplan 2022-2026, het bestuursverslag 2021 en de begroting voor 2023.
- Toezicht houden op de naleving van wettelijke verplichtingen;
Via managementrapportages wordt de raad van toezicht periodiek geïnformeerd over de voortgang van het beleid, veranderingen in wet- en regelgeving en de gevolgen die dit heeft voor het bestaande beleid. In dit verslagjaar heeft de raad van toezicht goedkeuring gegeven aan het nieuwe ondersteuningsplan. In dit nieuwe ondersteuningsplan zijn ook de maatregelen opgenomen die door de minister van OCW zijn geformuleerd in de verbeteraanpak passend onderwijs.
- Omgang met de code goed bestuur en de afwijkingen hierop;
Hoewel het samenwerkingsverband al voldeed aan de code goed bestuur is en in dit verslagjaar voor gekozen om de scheiding tussen bestuur en toezicht scherper te organiseren. Er is gekozen voor organieke scheiding tussen bestuur en toezicht door het instellen van een raad van toezicht en het benoemen van een directeur-bestuurder die de volledige bestuurlijke bevoegdheid heeft.
- Toezicht houden op rechtmatige en doelmatige besteding van de middelen;
Jaarlijks wordt een monitor passend onderwijs afgenomen bij de aangesloten schoolbesturen. Hier leggen de schoolbesturen verantwoording af over de besteding van de middelen die ze van het samenwerkingsverband hebben ontvangen. De resultaten van de monitor worden besproken in de raad van toezicht.
- Aanwijzen van een accountant die verslag uitbrengt aan het toezichthoudend orgaan;
In 2022 is de aanbestedingsprocedure uitgezet naar verschillende accountantsbureaus. Op basis van de voorgeschreven procedure hebben 3 bureaus een offerte uitgebracht. In het geformuleerde wegingskader is Afer accountants voorgedragen aan de raad van toezicht. De raad van toezicht heeft de voordracht overgenomen.

- Aangeven op welke wijze het proces rondom de jaarlijkse accountantscontrole is verlopen; De accountant heeft een accountantsverslag opgeleverd met goedkeurende verklaring over het verslagjaar 2021. In de vergadering van de raad van toezicht heeft de accountant een toelichting gegeven op het accountantsverslag en vragen beantwoord van de leden van de raad van toezicht.
- Optreden als werkgever van het uitvoerend bestuur (benoeming, ontslag, schorsing, vaststelling beloning); Een vertegenwoordiging van de raad van toezicht heeft een arbeidsvoorwaardengesprek gevoerd met de directeur-bestuurder voorafgaand aan de nieuwe benoeming tot directeur-bestuurder. De raad van toezicht heeft de directeur-bestuurder benoemd voor onbepaalde tijd.
- Evaluatie van het functioneren van de directeur-bestuurder; Jaarlijks vindt er een voortgangsgesprek plaats tussen een vertegenwoordiging van de raad van toezicht en de directeur-bestuurder.
- jaarlijkse evaluatie van het eigen functioneren van het toezichthoudend orgaan (1x per 3 jaar o.l.v. onafhankelijke voorzitter)
De eerste evaluatie van de raad van toezicht is gepland in 2023.

Alle leden kunnen aanspraak maken op een jaarlijkse vergoeding van € 2.000.-.

Verslag van de ondersteuningsplanraad 2021-2022

In dit verslag kijken we terug op de inspanningen en daarbij behorende resultaten van de OPR van het SWV PO Friesland 21.01. gedurende het schooljaar 2021-2022.

Het doel van de OPR is het toetsen en monitoren van het SWV (samenwerkingsverband) alsmede het signaleren van knelpunten in de achterban (GMR, MR, ouders, scholen).

In hoeverre zijn we hierin geslaagd?

INTERNE ORGANISATIE

Er zijn een aantal leden afgetreden en een aantal nieuwe leden benoemd. Dit heeft geleid tot een herverdeling van de taken en de samenstelling van de werkgroepen.

De werkgroepen van de OPR zijn:

- Communicatie (DB);
- Financiën;
- Professionals;
- Onderwijs en expertise.

INSPANNINGEN EN RESULTATEN

Ondersteuningsplan 2022 – 2026

In het kader van één van de belangrijkste taken van de OPR, het advies- en instemrecht van de OPR op het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband, heeft er geregeld afstemming plaatsgevonden met het samenwerkingsverband over het ondersteuningsplan 2022 – 2026. Op basis van o.a. informatie vanuit de achterban over de praktijk rondom passend onderwijs en de landelijke evaluatie passend onderwijs, is input geleverd aan het samenwerkingsverband. De concept versie van het ondersteuningsplan is vervolgens gedeeld met de leden van de OPR. De leden hebben de conceptversie nauwkeurig doorgenomen en er zijn per commissie vragen gesteld aan de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband. Dit heeft geleid tot een aantal wijzigingen in het plan. De OPR heeft op 29 maart ingestemd met het ondersteuningsplan 2022-2026.

Achterbanavond

In mei is er een achterbanavond gehouden op SBO de Súdwester in Sneek met als onderwerp 'inclusief onderwijs'. Er zijn na een presentatie van de directeur van het samenwerkingsverband over inclusiever onderwijs en de koers die het Samenwerkingsverband Friesland hierin neemt, een tweetal filmpjes uit de praktijk over passend/inclusiever onderwijs gepresenteerd. De achterban heeft vervolgens nagedacht over de risico's en de kansen met betrekking tot inclusiever onderwijs. De input van de achterban is uitgewerkt, zodat de OPR en het samenwerkingsverband hier mee verder kunnen bij het maken en evalueren van plannen.

Evaluatiepunten achterbanavond:

Tijdens de evaluatie geven leden van de achterban aan dat ze graag de uitnodiging voor de avond eerder hadden ontvangen en in de uitnodiging meer uitleg hadden willen zien over het doel en de inhoud van de avond. Daarnaast wordt besproken dat er tijdens de achterbanavond ook gelegenheid tot netwerken zou kunnen ontstaan. Er zou bij een volgende achterban een inschrijfformulier opgehangen kunnen worden waarop mensen hun gegevens kunnen achterlaten. Deze gegevens kunnen dan ook gebruikt worden om later weer nieuws met betrekking tot achterbanavonden of verkiezingen te kunnen verspreiden.

Financiën

In het samenwerkingsverband Friesland is ervoor gekozen om de deelnemende besturen zoveel als mogelijk de verantwoordelijkheid te geven bij de inzet van de ondersteuningsmiddelen. Het bestuur van het SWV krijgt inzicht d.m.v. de monitor en jaarverslagen of de middelen daadwerkelijk goed worden besteed.

De leden van de portefeuille financiën hebben met de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband de (meerjaren-) begroting doorgenomen. Daarbij is geconstateerd dat:

- De doelen van het nieuwe Ondersteuningsplan (22-26) zijn gekoppeld aan deze begroting;
- Door een vereenvoudiging van de bekostiging er vanaf 2023 wordt gewerkt met begrotingen voor een kalenderjaar. Niet meer per schooljaar;
- Het weerstandsvermogen van €500.000 de afgelopen jaren als voldoende werd bevonden in deze begroting duidelijk is onderbouwd;
- De personeelslasten (salarissen) zijn gestegen, maar daar tegenover staat dat de kosten voor het inhuren van personeel zijn gedaald;
- De Personeelsgeleding van de MR van het samenwerkingsverband instemmingsrecht heeft op de formatie. Zij hebben op dat onderdeel al ingestemd;
- Er sprake is van leerlingenkrimp. Doordat de normbedragen omhoog zijn gegaan maakt dit voor de begroting niet veel uit aan de inkomstenkant (baten) ;
- Het ons opviel dat er niet gewerkt is met indexatie. Dit is goed uitgelegd;
- In de meerjarenbegroting er sprake is van nul-begrotingen.

De OPR heeft adviesrecht op hoofdlijnen waar het de (meerjaren-) begroting betreft.

De leden van de OPR ervaren het als zeer plezierig dat ze het advies ook dit jaar terugzien in de huidige begroting. Zo kunnen er in samenwerking stappen gezet worden in de ontwikkeling van het Samenwerkingsverband. Naar aanleiding van het advies van de werkgroep Financiën heeft de OPR ingestemd met de begroting 2022/2023 en het meerjarenperspectief t/m 2027 akkoord te gaan.

Inspectie SWV

De inspectie heeft in april 2022 een Kwaliteitsonderzoek Passend Onderwijs in het SWV gehouden. Drie leden van de OPR zijn in gesprek gegaan met de inspectie. De OPR-leden kregen het advies om het bestuur en raad van toezicht te vragen naar hun jaarplanning, zodat er aan de hand daarvan een jaarplan gemaakt kan worden. Ook werd er gesproken over de mogelijkheid tot scholing van de OPR-leden. Er is inmiddels een eerste terugkoppeling geweest naar bestuur/RvT. Er is teruggekoppeld dat er binnen de jaarverslagen van de OPR en de RvT meer beschreven kan worden wat de leden vinden van de opbrengsten van het afgelopen jaar. Ook kwam als aandachtspunt naar voren dat de RvT en OPR twee keer per jaar gezamenlijk vergaderen.

Van de zes standaarden waren er vijf voldoende en één goed (advisering toelaatbaarheid).

Contact RvT

Op 4 mei 2022 sloten 2 leden van de RvT voor het eerst sinds 2 jaar aan bij de vergadering van de OPR. Mariet Thalens, onafhankelijk lid en Dominicus Hooghiemstra, voorzitter van de RvT. In een prettig gesprek hebben zij toegelicht wat de speerpunten van de RvT zijn en is er gezamenlijk over onderwijs gesproken. De bijeenkomst werd als nuttig en goed ervaren en besproken is dat we elk jaar realiseren dat de RvT een keer aansluit.

Meerjaren doelstelling:

Er wordt informatie uit de achterban opgehaald en gedeeld met het SWV om bij te dragen aan het behalen van de doelen uit het ondersteuningsplan 2022-2026.

Er moet blijvend aandacht geschonken worden aan het informeren van alle betrokken partijen.

Scholen gaan expertise zoeken en vinden conform de ondersteuningsbehoefte van de leerling en leerkracht .

Alle betrokken partijen rondom de kinderen (ouders, leerkrachten, IB-ers, directies, externe partijen, gemeente) zijn op de hoogte van de mogelijkheden die passend onderwijs biedt. Bestuurders, directeuren en IB-ers zijn daarnaast goed geïnformeerd waar de financiële middelen voor ingezet kunnen en gaan worden. Het geld volgt het kind en de leerkracht voor een passend aanbod.

Hoe?

In contact met de achterban, het samenwerkingsverband, cluster-overstijgende contacten en IB-netwerken horen en zien we de resultaten van onderwijs op maat en de meerwaarde voor de leerling en leerkracht.

Vanuit directie, besturen en onderwijs zorg arrangementen willen we (potentiële) thuiszitters en leerlingen die door inzet van medische zorg niet volledig onderwijs volgen, in beeld krijgen.

Gezamenlijk zorgdragen voor de interventies om onderwijs te bieden.

4.Financiën

4.1 Analyse exploitatie resultaat

Bedragen x € 1.000,-	Realisatie	Begroting	Realisatie	Vershil tov	Vershil tov
	2022	2022	2021	begroting	2021
3.1 Rijksbijdragen	38.547	33.141	33.972	5.406	4.575
3.2 Overige overheidsbijdragen	40	-	37	40	3
3.5 Overige baten	106	48	95	58	11
	38.693	33.189	34.104	5.504	4.589
4.1 Personele lasten	716	593	579	-123	-137
4.2 Afschrijvingslasten	3	3	4	-	1
4.3 Huisvestingslasten	20	23	18	3	-2
4.4 Overige lasten	1.429	1.376	1.206	-53	-223
4.5 Doorbetaling aan schoolbesturen	35.960	31.339	32.533	-4.621	-3.427
	38.128	33.334	34.340	-4.794	-3.788
SALDO	565	-145	-236	710	801
5.0 Financiële baten en lasten	-2	-2	-6	-	-4
TOTAAL NETTO RESULTAAT	563	-147	-242	710	797

Algemeen: Ook dit jaar zijn de baten weer hoger. Dit komt vooral door de aanpassingen van de normen. De normen zijn vooral aangepast door de aanpassing van de salarissen van het primair onderwijs aan het voortgezet onderwijs. De daadwerkelijke gegevens voor het grensverkeer zijn nog steeds niet beschikbaar. Derhalve is in deze jaarrekening een schatting gemaakt van het grensverkeer. De uiteindelijke gegevens zullen waarschijnlijk afwijken en worden verwerkt in de gegevens van 2023.

4.1.1. Analyse ten opzichte van de begroting

Ad 3.1 Rijksbijdragen. Deze zijn ruim € 5.4 miljoen hoger door hogere vergoeding lichte ondersteuning (€ 1.6 miljoen), hogere vergoeding zware ondersteuning (€ 1.7 miljoen) en hogere vergoeding voor rechtstreekse afdracht aan het SO (€ 2 miljoen). Deze vergoeding zijn vooral hoger doordat de salarissen in het PO hoger zijn geworden door oa. aanpassing aan de salarissen in het VO.

Ad 3.2 Van de gemeente hebben we nog een bijdrage ontvangen voor onderwijsconsulenten. Deze bijdrage wordt doorgestort naar diverse besturen met daar bovenop ook nog een bijdrage van het samenwerkingsverband

Ad 3.5 Deze vergoeding is hoger door wat kleinere vergoedingen zoals een bijdrage van een samenwerkingsverband VO voor gezamenlijke kosten voor begeleiding leerling (€ 3.600.-), bonus vervangingsfonds (€ 4.600.-) en vergoeding voor diverse zaken (€ 2.900.-). Het grootste verschil is

echter meer baten aan grensverkeer (€ 50.000.-). Van dit laatste hebben we een schatting gemaakt, aangezien de gegevens van DUO nog niet beschikbaar waren.

Ad 4.1 De directe personele lasten (inhuur en eigen personeel) zijn hoger (€ 80.000.-) door aanpassing van de salarissen i.v.m. aanpassing cao, een hoger inschaling, vervanging wegens zwangerschap en een kleine uitbreiding. Wel is de inhuur van personeel lager. De overige personele lasten zijn € 40.000.- hoger door kosten die gemaakt zijn in het kader van het ondersteuningsplan zoals bijeenkomsten en externe ondersteuning (vormgeving)

Ad 4.2 De afschrijvingslasten zijn vrijwel conform begroting. Volgend jaar zullen de afschrijving hoger zijn door investeringen in meubilair en ICT.

Ad 4.3 De huisvestingslasten waren € 3.000.- lager., ondanks een huurverhoging. In de begroting was een stelpost opgenomen (€ 5.000.-) voor overige huisvestingslasten. Hier staan geen uitgaven tegenover.

Ad 4.4 Overige lasten wijken negatief af van de begroting (-/- 50.000.-). De uitgaven voor hoogbegaafdheid zijn lager (€ 53.000.-), we hebben echter ook een jaar uitstel gekregen voor deze subsidie. De administratiekosten waren hoger (€ 20.000.) vooral door aanpassing van de statuten en een vergoeding voor de Raad van Toezicht. De uitgaven voor grensverkeer waren € 90.000.- hoger. Ook hier hebben we echter de lasten voor een groot deel moeten schatten

Ad 4.5 De doorbetaling aan schoolbesturen was 4.5 miljoen hoger dan de begroting. We hebben echter gezien dat de rijksvergoeding ook flink hoger is. De doorbetaling aan SO scholen is vanwege de indexering was 2.3 miljoen hoger en de inkomensoverdracht aan SBO scholen was bijna € 900.000.- hoger. De inkomensoverdracht aan de overige scholen was bijna 1.3 miljoen hoger.

4.1.2. Analyse ten opzichte van de jaarrekening voorgaand jaar

Ad 3.1 Ook ten opzichte van 2021 zijn de rijksbijdragen fiks hoger ondanks een nog steeds dalend leerlingen aantal. De lichte ondersteuning is 1.4 miljoen hoger, de zware ondersteuning 1.6 miljoen en de baten voor SO die bestemd zijn voor rechtstreekse afdrachten 1.5 miljoen hoger. Ook deze verschillen hebben vooral te maken met hogere salarissen in het primair onderwijs.

Ad 3.2 Dit is een bijdrage van de gemeente voor deelname van onderwijsconsulenten aan vroeghulpteams. Deze bijdrage wordt doorbetaald aan enkele schoolbesturen waarbij het bedrag wordt verdubbeld door het Samenwerkingsverband.

Ad 3.5 Stijging van € 11.000.- is een gevolg van iets hogere baten grensverkeer € 5.000.- en diverse kleinere baten zoals een vergoeding van een VO Samenwerkingsverband i.v.m. gezamenlijke kosten voor het begeleiden van leerlingen en een bonus van het vervangingsfonds. Zie ook 3.5 bij analyse ten opzicht van begroting.

Ad 4.1 De directe personele lasten € 90.000.- hoger. Net als bij het verschil met de begroting liggen de oorzaken bij aanpassing cao, een hoger inschaling, vervanging wegens zwangerschap en een kleine uitbreiding. Ook de overige personele lasten zijn hoger (€ 40.000.-) dan het vorige boekjaar door extra kosten i.v.m. het nieuwe ondersteuningsplan.

Ad 4.2 en 4.3 Hier zijn geen grote verschillen.

Ad 4.4 De uitgaven in 2022 zijn € 180.000,- hoger door dat we meer hebben door de invoering van een Raad van Toezicht (vergoeding RvT en aanpassen statuten (€ 10.000.-) meer uitgaven extra zorg en projecten (€ 160.000.-). De lasten van grensverkeer zijn € 28.000.- hoger.

Ad 4.5 Er is ongeveer 3.3 miljoen meer doorbetaald aan schoolbesturen. Hiervan ging bijna 1.9 miljoen naar de SO scholen, ongeveer 1.3 miljoen naar het SBO en het restant naar de reguliere scholen (€ 157.000.-).

Toekomstige ontwikkeling bekostiging passend onderwijs.

De huidige bekostiging in het primair onderwijs is erg ingewikkeld. Daarom wordt de bekostiging per 1 januari 2023 vereenvoudigd. Hierdoor wordt de bekostiging voor alle betrokkenen en inzichtelijker en worden schoolorganisaties beter in staat gesteld meerjarig te sturen en te begroten. Een nadeel daarbij is nog wel dat er per boekjaar wordt begroot en niet op schooljaar. Ook voor het passend onderwijs verandert er een aantal zaken, maar heeft dit geen (grote) gevolgen voor de financiële situatie. Zo is er voor het passend onderwijs ook geen overgangsregeling. Wel gaan we naar een andere teldatum (1 februari i.p.v. 1 oktober), is er geen groeiregeling meer voor SBO en SO (leerlingaantallen zijn op 1 februari ook hoger dan op 1 oktober), nemen we afscheid van de 2% regeling voor het SBO en worden de toelaatbaarheidsverklaringen SBO nu ook direct verrekend met de vergoeding zoals nu ook al gebeurt bij het SO. Ook het zogenaamde grensverkeer waarbij een leerling van een SBO school van het ene samenwerkingsverband naar het andere samenwerkingsverband gaat wordt in het vervolg rechtstreeks door DUO verrekend.

4.2 Belangrijkste kengetallen

Omschrijving	Signaleringsgrens	2019	2020	2021	gemid SWV 2021	Realisatie 2022
Solvabiliteit II (Eigen vermogen + voorzieningen) / totaal vermogen	< 0,3	0,8	0,7	0,4	0,66	0,63
Toelichting: De solvabiliteit geeft aan welk deel van de bezittingen (activa) zijn gefinancierd met eigen vermogen. Solvabiliteit is gedefinieerd als het eigen vermogen gedeeld door het totaal vermogen. Solvabiliteit geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar lange termijn verplichtingen te voldoen						
Liquiditeit (current ratio) : Vlottende activa / kortlopende schulden	< 0,75	4,5	2,9	1,8	2,9	2,7
Toelichting De liquiditeitsratio geeft aan in welke mate de instelling op korte termijn aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. De liquiditeit (current ratio) wordt gedefinieerd als de vlottende activa gedeeld door de kortlopende schulden.						
Huisvestingsratio ((Huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen + afschrijving terreinen - afschrijving desinvestering gebouwen - desinvestering afschrijving terreinen) / (totaal lasten + financiële lasten) * 100%	nvt	0,1%	0,1%	0,1%	0,3%	0,1%
Toelichting Huisvestingslasten inclusief afschrijving op gebouwen en terreinen afgezet tegen totaal lasten uit gewone bedrijfsvoering plus financiële lasten.						
Weerstandsvermogen (eigen vermogen / totale baten)	nvt	3,6%	2,3%	1,6%	9,6%	2,9%
Toelichting: Eigen vermogen afgezet tegen totaal baten uit gewone bedrijfsvoering plus financiële baten.						
Rentabiliteit (Resultaat / totaal baten + financiële baten) * 100%	nvt	-2%	-1%	-1%	-1,3%	1%
Toelichting Rentabiliteit geeft aan welk deel van de totaal baten (opbrengsten) over blijft na aftrek van de lasten (kosten). De rentabiliteit van de gewone bedrijfsvoering is gedefinieerd als het resultaat gewone bedrijfsvoering gedeeld door de totaal baten uit gewone bedrijfsvoering plus financiële baten.						

Sinds 2008 berust het financiële toezicht op het onderwijs bij de Inspectie van het Onderwijs. Een van de onderdelen van dat financiële toezicht is het zogenaamde toezicht op de financiële continuïteit: de vraag of een schoolbestuur/instelling financieel gezond is en op korte en langere termijn aan haar financiële verplichtingen kan voldoen.

Dit toezicht, dat deel uitmaakt van het geïntegreerd toezicht, vindt risicogericht plaats. Op grond van een analyse van de financiële gegevens uit de jaarrekening, de continuïteitsparagraaf uit het jaarverslag of eventueel signalen, bepaalt de inspectie of de positie van de instelling nader moet worden onderzocht. Bij de analyse gebruikt de inspectie ter detectie van de risico's een set kengetallen.

Deze kengetallen zijn nadrukkelijk geen normen waaraan schoolbesturen/instellingen aan moeten voldoen. Het onderschrijden van een norm leidt niet automatisch tot aangepast financieel toezicht en het behalen van de norm leidt omgekeerd niet automatisch tot het opheffen van aangepast financieel toezicht als daar sprake van is. De bepaling van aangepast financieel toezicht vindt plaats in de vorm van een uitvoeriger onderzoek waarbij veel meer aspecten in ogenschouw worden genomen.

De set kengetallen waar de inspectie gebruik van maakt zijn aangepast met de invoering van het onderzoekskader van 2021. Met de invoering van het onderzoekskader 2021 worden alleen de kengetallen, zoals deze hierbeneden zijn gepresenteerd, gebruikt voor het identificeren van besturen met een mogelijk financieel risico. Kengetallen zoals de rentabiliteit hebben een minder significante voorspellingswaarde dan de kengetallen die hierboven zijn gepresenteerd. De rentabiliteit (en andere kengetallen) blijven echter nog wel onderdeel uitmaken van de analyses die de inspectie uitvoert.

Kengetallen & signaleringswaarden		
	Omschrijving	Signaleringswaarde
1	Liquiditeit	Klein: minder dan 1,5
		Middel: minder dan 1
		Groot: minder dan 0,75
2	Solvabiliteit 2	0,3
3	Absolute omvang liquide middelen	Funderend onderwijs: €100.000
		MBO en HO: €2 miljoen
Toelichting klein, middel en groot (bij liquiditeit)		
Klein: Besturen met totale baten minder dan € 3 miljoen		
Middel: Besturen met totale baten tussen € 3 en € 12 miljoen		
Groot: Besturen met totale baten meer dan € 12 miljoen		

Analyse kengetallen: de solvabiliteit is gestegen door een stijging van het eigen vermogen (positief resultaat), de liquiditeit is gestegen door een toename van de liquide middelen ten opzichte van 2021. Het weerstandsvermogen is ook gestegen door het positieve resultaat.

	2018	2019	2020	2021	2022
Signaleringswaarde eigen vermogen					
Totaal eigen vermogen	1.832.313	1.140.500	779.342	538.649	1.101.951
Af : privaat vermogen	-	-	-	-	-
Normatief eigen vermogen	1.074.222	1.110.643	1.168.490	1.193.661	1.354.261
Mogelijk bovenmatig eigen vermogen	758.091	29.857	-	-	-
Ratio eigen vermogen	1,71	1,03	0,67	0,45	0,81

De inspectie heeft in 2020 nieuwe signaleringswaarden geïntroduceerd voor het publieke eigen vermogen. De inspectie benadrukt daarbij dat deze signaleringswaarde voor het eigen vermogen geen norm is, maar een startpunt voor een gesprek. Een bestuur kan immers goede redenen hebben om tijdelijk meer eigen vermogen aan te houden dan de signaleringswaarde. De inspectie gaat deze signaleringswaarde gebruiken in het toezicht op de doelmatigheid.

Het samenwerkingsverband heeft besloten om € 800.000.- aan eigen vermogen aan te houden. Saldo's boven dit bedrag worden uitgekeerd aan de deelnemende besturen. Voor de komende periode zien we echter een groter risico's zoals eerder al genoemd en houden we een groter saldo aan als eigen vermogen. Zie voor verdere toelichting : "4.3 Risico's en risicobeheersing".

4.3 Risico's en risicobeheersing

De beschikbare weerstandscapaciteit is dat deel van het eigen vermogen dat beschikbaar is om eventuele risico's financieel op te kunnen vangen. Dit bedrag moet in verhouding zijn met de benodigde weerstandscapaciteit. Dit laatste bedrag komt voort uit het risicoprofiel van een organisatie. De benodigde weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel vermogen een onderneming beschikbaar moet hebben om calamiteiten financieel aan te kunnen.

SWV PO Friesland heeft een inschatting gemaakt van onderstaande risico's en het mogelijke bedrag dat daar mee gepaard gaat. Op deze manier maken we een inschatting van het benodigde weerstandsvermogen. Deze risicoanalyse is van 2021.

1. Personeel		
beschrijving risico	Dit betreft vooral de kosten van interim personeel bij bijvoorbeeld tekort schieten van management, conflicten en uitkeringen. Een extra risico voor het Samenwerkingsverband is uiteraard de geringe omvang van ondersteuning en management en de kwetsbaarheid als gevolg daarvan. Bij uitkeringen denken we aan transitievergoedingen en eventueel aanvullende uitkeringen. Per 1-8-2022 hebben we te maken met de modernisering van het Participatiefonds. Van een uitkering wordt minimaal 10 % in rekening gebracht.	
Beheersmaatregelen	Om de risico's hiervoor zo goed mogelijk te beperken is goed van personeelsbeleid van groot belang, zoals goed verzuimbeleid, gesprekkencyclus en investeringen in het eigen personeel door bijvoorbeeld scholing.	
Schatting risico bedrag	Eigen risico bij uitkeringen (uitgaande van 10 %)	€ 10.000.-
	Extra inhuur bij tekort schieten management (uitgaande van half jaar en € 100.- per uur)	€ 80.000.-
	Transitievergoeding	€ 90.000.-
	Overige (bv juridische kosten, aanvullende afkoopsom)	€ 50.000.-
	TOTAAL	€ 230.000.-

2. Leerlingen aantallen		
beschrijving risico	Als onderdeel van de vereenvoudiging van de bekostiging van het primair onderwijs zijn enkele aanvullende maatregelen uitgewerkt, waaronder de maatregel om de groeiregeling voor het sbao en (v)so af te schaffen. Deze vereenvoudiging gaat in op 1 januari 2023. Hierdoor kan mogelijk ongewenst gedragseffect ontstaan, namelijk een meer dan gemiddelde toename van het aantal leerlingen na de teldatum. Dit komt ten laste komen van het samenwerkingsverband. Een daling van het leerlingen aantal hoeft voor het samenwerkingsverband geen groot risico te zijn. Er zijn dan alleen minder middelen om door te sluiten naar de schoolbesturen.	
Beheersmaatregelen	Het samenwerkingsverband heeft een vangnet regeling vastgesteld. In de begroting is hiervoor al een bedrag opgenomen (€ 100.000.-). We kunnen ons echter moeilijk baseren op historische gegevens. Voor de zekerheid houden als extra een risicobedrag aan van € 100.000.-	
Schatting risico bedrag	Kosten bovenmatige groei.	€ 100.000.-.

3. Privacy risico's		
beschrijving risico	De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) is bevoegd om sancties op te leggen als een organisatie de privacywetgeving overtreedt. De belangrijkste sancties zijn de boete, de last onder dwangsom, het verwerkingsverbod, de berisping en de waarschuwing. De boete is maximaal 20 miljoen euro of 4% van de jaaromzet. Gezien de boetes die tot op heden zijn toegekend verwachten we een lager bedrag.	
Beheersmaatregelen	De leerlingengegevens worden zoveel mogelijk in Grippa verwerkt, zodat de gegevens goed beveiligd worden opgeslagen en dat alleen gemachtigde personen de leerlingengegevens kunnen bekijken. Verder wil het samenwerkingsverband het beleid ten aanzien van Privacy door middel van een externe audit verder tegen het licht houden.	
Schatting risico bedrag	Boete bedrag	€ 250.000.-

4. Ziekteverzuim en vervangingen		
beschrijving risico	Passend Onderwijs Friesland was in 2023 nog aangesloten bij het vervangingsfonds. Vervanging wegens ziekte kan derhalve ook niet meer. In het verleden hebben we echter geen gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Ee verwachten dat we hier zelf kosten mee besparen.	
Beheersmaatregelen	In de begroting 2023 hebben we wel rekening gehouden met een opslag voor ziekteverzuim. Uiteraard kan het zich voordoen dat we hier toch nog boven komen. Hiervoor moeten we het weerstandsvermogen verhogen. Verder is goed personeels- en verzuimbeleid van belang.	
Schatting risico bedrag	Eventuele toekomstige lasten	€ 50.000.-.

5. Onduidelijk over bekostigingsgegevens		
beschrijving risico	Door problemen bij de overgang van BRON naar ROD, door gewenning van met name sbo scholen ten aanzien van het correct uitwisselen van tlv's en door weeffouten in ROD zelf hebben swv's de afgelopen maanden niet de informatie ontvangen die ze nodig hebben om goed te kunnen begroten en te verrekenen (dashboards en kijkglazen). Dat betekent dat we een groter risico hebben ten aanzien van de begroting dan normaal gesproken. We weten nu niet zeker hoeveel TLV's nu ten laste kome van ons samenwerkingsverband. Dit kunnen er te veel zijn, maar ook zeker te weinig. We hebben in de begroting opgenomen dat we bijna 26 miljoen rechtstreeks afdragen via DUO aan het SBO en SO. Een kleine afwijking van 1% zou al € 250.000.- extra kunnen kosten.	
Beheersmaatregelen	Ontwikkeling goed blijven volgen en bij grote afwijkingen die niet gedekt kunnen worden uit het weerstandsvermogen begroting erop aanpassen.	
Schatting risico bedrag	Eventueel extra afdrachten	€ 250.000.-.

6. Onduidelijkheid over de BTW regeling		
beschrijving risico	Tussen onderwijsinstellingen onderling was het in het verleden onder strikte voorwaarden mogelijk om personeel zonder verrekening van btw uit te wisselen. Tussen samenwerkingsverbanden passend onderwijs en scholen (schoolbesturen) is dat sinds december 2018 niet meer vanzelfsprekend omdat de regels voor de vrijstelling met betrekking tot het detacheren van personeel zijn aangescherpt. Hierdoor trokken veel Belastinginspecteurs verleende vrijstellingen in op grond van de aangescherpte regels. Het is echter nog niet duidelijk of we daadwerkelijk BTW moeten betalen over de afgelopen periode. Een voorzichtige inschatting leert ons dat we wellicht nog € 35.000.-kwijt zijn aan BTW indien dit werkelijk nog in rekening wordt gebracht.	
Beheersmaatregelen	Ontwikkeling goed blijven volgen en een bedrag hiervoor achter de hand houden.	
Schatting risico bedrag	Eventueel extra afdrachten	€ 35.000.-.

7. Overige risico's		
beschrijving risico	Dit is een optelsom van allerlei kleine risico's die het samenwerkingsverband loopt. Het zou te ver voeren om alle risico's op te noemen.	
Beheersmaatregelen	Om geen risico's over het hoofd te zien is het goed om twee keer per jaar de risico's te evalueren. Door veranderende wetgeving en omstandigheden kunnen zich altijd nieuwe risico's voor doen.	
Schatting risico bedrag	Onvoorzien	€ 50.000.-

8. Totaal overzicht risico's		
Personeel		€ 230.000.-
Leerlingen aantallen		100.000.-
Privacy risico's		250.000.-
Ziekteverzuim en vervangingen		50.000.-
Onduidelijkheid over bekostigingsgegevens		250.000.-
Onduidelijkheid over btw regeling		35.000.-
Overige risico's		- 50.000.-

Totaal aan risico's		€ 965.000.-
Niet alle risico doen zich tegelijkertijd voor (af: 10%)		-/- 96.500.-
		-----
		€ 868.500
		=====
Het weerstandsvermogen per 31-12 is:		€ 1.109.951

Intern risicobeheersingssysteem

Binnen het samenwerkingsverband is er sprake van scheiding van werkzaamheden. Onderwijsbureau Meppel scant de facturen in en zet deze klaar. Facturen worden goedgekeurd door de directeur. Er is overleg met het bestuur voor uitgaven die niet in de vastgestelde begroting zijn opgenomen en indien dit van toepassing is wordt dit vastgelegd in de notulen van de bestuursvergadering. Deze procedure zorgt voor transparantie van besteding van middelen. Er is een bestuurlijke afspraak dat de penningmeester van het bestuur viermaal per jaar toezicht houdt op de kasstroom en bankrekening van het samenwerkingsverband.

4.4 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

Leerlingen

De schoolbesturen voor regulier onderwijs Friesland hebben de komende jaren, gemiddeld gezien, te maken met een terugloop in leerlingaantallen.

Dit geldt niet voor ieder schoolbestuur. Een aantal schoolbesturen heeft nog te maken met een stijging van het aantal leerlingen. Dit is deels verklaarbaar doordat krimp van leerlingenaantallen niet overal in Friesland voorkomt en deels doordat een aantal schoolbesturen een groter marktaandeel weet te bewerkstelligen.

Gemiddeld gezien daalt het aantal leerlingen in Friesland jaarlijks met ongeveer 1.7%. In absolute aantallen betekent dit een daling van jaarlijks tussen de 600 en 1200 leerlingen. De afgelopen jaren is de daling iets minder sterk geweest. De verwachting voor de komende jaren is een jaarlijkse daling van het aantal leerlingen met 1,5%. In bijgaand overzicht is het historisch overzicht van de leerlingenstromen zichtbaar gemaakt. Voor de meerjarenbegroting, tot het einde van de nieuwe ondersteuningsplanperiode (2022-2026), wordt jaarlijks rekening gehouden met een krimp van ongeveer 1,5%.

telling 1-10	BO	SBO	SO	Totaal	%BO	%SBO	%SO
2014	57.482	1.821	971	60.274	95,37%	3,02%	1,61%
2015	56.331	1.728	878	58.937	95,58%	2,93%	1,49%
2016	55.074	1.679	846	57.599	95,62%	2,91%	1,47%
2017	54.226	1.634	822	56.682	95,67%	2,88%	1,45%
2018	53.534	1.679	807	56.020	95,56%	3,00%	1,44%
2019	52.698	1.741	807	55.246	95,39%	3,15%	1,46%
2020	51.704	1.780	823	54.307	95,21%	3,28%	1,52%
2021	50.744	1.792	866	53.402	95,02%	3,36%	1,62%
2022	50.180	1.744	929	52.853	94,94%	3,30%	1,76%

De leerlingenaantallen in het basisonderwijs, het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs zijn maatgevend voor de ondersteuningsbesteding van het samenwerkingsverband.

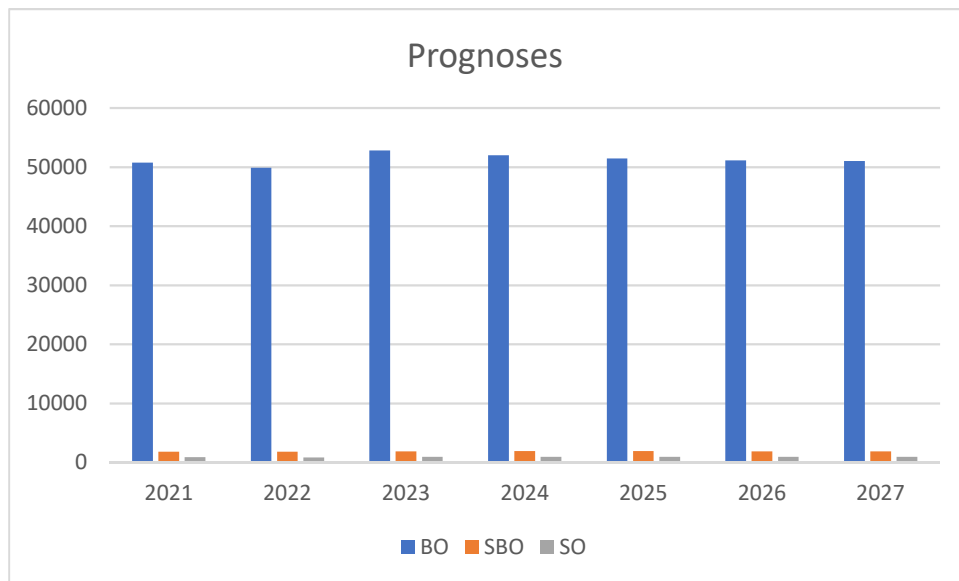
Bij de invoering van Passend Onderwijs is het krimpende leerlingenaantal in het basisonderwijs in Friesland als risicofactor aangemerkt. Hoewel er sprake is van positieve verevening in het samenwerkingsverband, was het leerlingenaantal een potentieel risico, omdat het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs niet per definitie gelijke tred houdt met de krimp in het basisonderwijs.

De leerling prognoses zien er de volgende jaren als volgt uit:

Leerlingen	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
BO	50.744	49.895	52.790	51.997	51.424	51.134	51.035
SBO	1.792	1.775	1.871	1.888	1.888	1.868	1.857
SO	866	794	920	920	920	920	920
Totaal	53.402	52.464	55.581	54.805	54.232	53.922	53.812
NB: leerlingen aantal vanaf 2023 1 februari telling.							

Deze gegevens zijn afgeleid van de prognoses van DUO. De leerlingen op 1 februari zijn hoger dan op 1 oktober door de instroom die tussen 1 oktober en 1 februari plaatsvindt.

Formatie

Het samenwerkingsverband is per 1-1-2019 eigen werkgever. Dit besluit is tot stand gekomen nadat verschillende scenario's en een risicoanalyse is besproken in het bestuur. Voor het benodigde weerstandsvermogen is extern advies ingewonnen. Voor dit jaar is gekozen voor een hoger weerstandsvermogen vanwege extra risico's waar we mee te maken hebben zoals onduidelijkheid over de bekostiging en BTW verplichtingen. (zie ook 4.3 Risico's en risicobeheersing).

Er is geen voorziening opgenomen voor duurzame inzetbaarheid, omdat er op dit moment geen plannen per medewerker zijn. De inventarisatie hiervan vindt plaats via de gesprekkencyclus met de medewerkers. Op basis van het huidige beleid ten aanzien van deskundigheidsbevordering zijn de kosten die dit met zich meebrengt meegenomen in de vigerende begroting.

	2020	2021	2022	Prognose			
				2023	2024	2025	2026
Personele bezetting							
Directie	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Onderwijzend personeel	-	-	-	-	-	-	-
Overig	3,2	3,5	4,3	4,4	4,4	4,4	4,4
Totaal	4,2	4,5	5,3	5,4	5,4	5,4	5,4

Bezetting 2022 is gemiddeld over het gehele jaar en exclusief inhuur en vervanging.

Meerjaren begroting

Aan de meerjarenbegroting liggen de volgende uitgangspunten ten grondslag:

- In de begroting is rekening gehouden met een jaarlijkse verhoging van de rijksvergoedingen van 2%.
- De inkomstenoverdrachten aan de schoolbesturen vinden plaats op basis van de rijksbijdragen minus de wettelijk verplichte inkomstenoverdrachten voor het SBO en het SO en de kosten van de centrale regelingen in het samenwerkingsverband.
- Het SWV is werkgever voor de structurele werkzaamheden. Dit betreft een directeur, onderwijsadviseurs, beleidsadviseur en een managementassistent. Naast deze inzet wordt er ook nog een deel van het personeel ingehuurd voor specifieke expertise.
- Project 'hoogbegaafdheid' loopt tot en met schooljaar 2022/2023

Bedragen x € 1000,- eur		Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
3	Baten						
3.1	Rijksbijdragen	38.547	43.867	43.059	42.530	42.286	42.201
3.2	Overige overheidsbijdragen	40	37	37	37	37	37
3.5	Overige baten	106		-	-	-	-
	<u>Totaal baten</u>	38.693	43.904	43.096	42.567	42.323	42.238
4	Lasten						
4.1	Personele lasten	716	743	745	748	750	753
4.2	Afschrijvingen	3	7	7	7	7	7
4.3	Huisvestingslasten	20	28	28	29	30	30
4.4	Overige instellingslasten	1.429	1.235	884	811	786	757
4.5	Doorbetaling aan schoolbesturen	35.960	41.887	41.428	40.968	40.746	40.687
	<u>Totaal lasten</u>	38.128	43.900	43.092	42.563	42.319	42.234
	Saldo baten en lasten	565	4	4	4	4	4
5	Financiële baten en lasten						
	<u>Saldo fin. baten en lasten</u>	-2	-4	-4	-4	-4	-4
	Exploitatieresultaat	563	-	-	-	-	-

Meerjaren balans

x € 1.000.-

Balansprognose	2022	2023	2024	2025	2026
Activa					
immateriele vaste activa					
materiele vaste activa	33	33	33	33	33
financiële vaste activa					
Totaal vaste activa	33	33	33	33	33
voorraden					
vorderingen	133	133	133	133	133
effecten					
liquide middelen	1.578	976	976	976	976
Totaal vlottende activa	1.711	1.109	1.109	1.109	1.109
Totaal vlottende activa	1.744	1.142	1.142	1.142	1.142
Passiva					
algemene reserve	1.102	500	500	500	500
bestemmingsreserve publiek	-				
bestemmingsreserve privaat	-				
overige reserves en fondsen	-				
Totaal eigen vermogen	1.102	500	500	500	500
voorzieningen	4	4	4	4	4
langlopende schulden	-				
kortlopende schulden	638	638	638	638	638
Totaal overige passiva	642	642	642	642	642
Totaal Passiva	1.744	1.142	1.142	1.142	1.142

Het bestuur van het samenwerkingsverband streeft erna om een eigen vermogen aan te houden van €800.000.- Voor het afgelopen jaar (2022) hebben we daarvan afgeweken i.v.m. vooral onduidelijkheid ten aanzien van de bekostiging. Zie ook 4.3 Risico's en risicobeheersing. Voor de meerjarenbalans gaan we ervan uit dat de risico's weer afnemen en we weer uit kunnen gaan van € 800.000.- als weerstandsvermogen. In de meerjarenbegroting zijn we niet uitgegaan van een tekort in 2023. Indien de risico's weer het normale niveau krijgen kunnen we alsnog een extra uitkering doen. Bovendien zijn deze meerjarenbegrotingen ramingen en zullen ook nog worden aangepast aan de nieuwe cijfers.

Toelichting op meerjarenbalans:

- Het SWV zal minimaal investeren. Het gaat dan om vervanging van ICT-middelen.
- De liquide middelen staan gestald op een lopende en een spaarrekening.
- De reserves muteren in principe alleen door behaalde resultaten.
- Er is een voorziening voor jubilea gecreëerd.

- De verwachting is dat de kortlopende vorderingen en schulden in de komende jaren nagenoeg gelijk zullen blijven.
- Er worden geen grote veranderingen verwacht in de financieringsstructuur. De financiële middelen bestaan uit publieke middelen en dit zal in de toekomst ook zo blijven.

Op basis van de meerjarenbegroting, meerjarenbalans en het beleid van de Stichting verwachten we de volgende kengetallen voor de komende jaren.

	2022	2023	2024	2025	2026
Sovabiliteit II (inclusief voorzieningen)	0,63	0,44	0,44	0,44	0,44
Liquiditeit	2,68	1,74	1,74	1,74	1,74
Weerstandsvermogen	2,9%	1,1%	1,2%	1,2%	1,2%

Gelet op bovenstaande kan gesteld worden dat de stichting er financieel gezien goed voor staat, ondanks een weerstandsvermogen van 2,9% en in voldoende mate in staat is om in de toekomst financiële tegenvallers op te vangen. Gezien de kleine omvang personele formatie en er verder ook geen grote risico's zijn, denken we met een reserve van € 800.000.- voldoende weerstandsvermogen te hebben. Er worden op korte en lange termijn ook geen liquiditeitsproblemen verwacht.

BIJLAGEN BIJ BESTUURSVERSLAG

Overzicht schoolbesturen

NUMMER BEVOEGD GEZAG SCHOOL	PO	SBAO	(V)SO
10867 Gemeente Terschelling	3	-	-
13603 Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderw. Fryslfn-Nrd	1	-	-
13839 Bestuurscommissie Master Frankeskoalle voor Basisonderwijs te Eernewoude	1	-	-
13878 Bestuurscommissie Openbaar Basisonderwijs Ameland	2	-	-
20210 Stichting Matthijsje	1	-	-
27340 Ver. Bev. vh Chr. Nat. onderw. te Hollum	1	-	-
30330 Vereniging voor Protestants- Chr. B.o. te Morra-Lioessens	1	-	-
35504 Leeuwarder Schoolvereniging	1	-	-
40342 Stg. Prot.-Chr. Basis Onderw. Smallingerland en omstreken	10	1	-
40636 Stichting voor Christelijk Speciaal Basisonderwijs te Leeuwarden	-	1	-
40788 Stichting ARLANTA	21	1	-
40789 Ver. v. Pr. Chr. Basisonderw. in de Gemeente Ferwerderadeel	5	-	-
40888 Stichting Catent	1	-	-
41000 Bisschop Möller Stichting	32	-	-
41005 Stichting Noventa Onderwijs	11	-	-
41039 Ver. voor Prot. Christ. B.O. in de gemeente Dantumadiel	6	-	-
41282 Stichting De Tjongerwerven Christelijk Primair Onderwijs	9	-	-
41385 Stg. voor Christelijk en Algemeen/Neutraal Bijzonder Basisonderwijs Nije Gaast	9	-	-
41414 Stichting RENN4	-	-	2
41419 Stichting PCBO Leeuwarden en omstreken	14	-	-
41492 Stichting ROOBOL	13	-	-
41573 Stichting Ambion	23	1	-
41631 Stichting Comprix	36	2	-
41693 Elan Onderwijsgroep	18	1	-
41735 Stichting Openbaar Primair Onderwijs Furore	16	1	-
41850 Sticht. Proloog Primair O.O. Leeuwarden	17	1	-
41856 Stichting Samenwerkingsbestuur KyK	30	1	1
42540 MEILÂN, Stg voor Christelijk Basis Onderwijs in Heerenveen en De Fryske Marren	15	-	-
42545 Stichting Palludara	14	-	-
42604 Stichting voor Christelijk Basisonderwijs De Greiden	8	-	-
42607 Vereniging voor G.P.O. in Noord Nederland NoorderBasis	7	-	-
42636 Stg Samenwerkingsschool Yn de Mande	1	-	-
42656 Sticht. voor Christ. B.o. in Noardwest Fryslfn	17	-	-
42665 Stichting Speciaal Onderwijs Fryslân	-	-	5
42728 Stichting De Buitenkans	1	-	-
42754 Stichting Oarsprong	12	-	-
77456 Stichting Vrijescholen Athena	1	-	-
81433 Ver. Prot. Chr. Basisonderwijs te Anjum	1	-	-
84332 Stichting Verenigde Christelijke Scholen Opsterland	5	-	-
85321 Stichting voor Christelijk Spec. Basisonderwijs Sneek eo	-	1	-
92899 Christ. Ver. voor Primair Onderwijs op Terschelling	2	-	-
95863 Stichting Het Poortje Jeugdinstellingen	-	-	-
	366	11	8

Ontwikkeling leerlingaantallen SBO en SO scholen

	1-10-2022	1-10-2021	1-10-2020	1-10-2019	1-10-2018	Stijging/daling tov 2018
School voor Speciaal Basisonderwijs De Twine	205	213	219	218	222	-8%
Christelijke School voor Speciaal Basisonderwijs Aquamarijn	240	271	298	293	262	-8%
School voor Speciaal Basisonderwijs de Sudwester	362	402	404	397	358	1%
School voor Speciaal Basisonderwijs De Bolder	152	144	130	114	108	41%
Chr School voor Speciaal Basisonderwijs Sjalom	163	168	174	187	195	-16%
It Heechhof	133	123	123	145	145	-8%
School voor Speciaal Basisonderwijs It Oerset	138	137	129	108	103	34%
School voor Speciaal Basisonderwijs De Triade	53	45	53	57	56	-5%
SBO Wetterwille	108	103	94	70	80	35%
School voor Speciaal Basisonderwijs De Kampingerhof	65	58	51	42	50	30%
Eigen Wijs SBO	125	128	105	110	100	25%
	1744	1792	1780	1741	1679	
	totale stijging t.o.v. 2018					4%

Monitor Samenwerkingsverband

Het samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Friesland 21.01 ontvangt vanaf 1 augustus 2014 middelen voor de realisatie van Passend Onderwijs. In het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband is vastgelegd dat de schoolbesturen voor regulier basisonderwijs zoveel mogelijk middelen ontvangen om Passend Onderwijs mogelijk te maken. Van het budget dat het samenwerkingsverband ontvangt gaat een aanzienlijk deel naar de schoolbesturen voor regulier onderwijs. Om zicht te houden op de besteding van middelen voor passend onderwijs door de schoolbesturen is een jaarlijkse monitor uitgezet vanaf 2014, waarin schoolbesturen verantwoording afleggen aan het samenwerkingsverband.

De volgende vragen over de rechtmatigheid werden gesteld:

- Hoeveel procent van de door het SWV uitgekeerde ondersteuningsmiddelen zijn ingezet in 2021?
- Hoeveel % van de (ingezette) middelen wordt ingezet op schoolniveau ? (restant is dan bovenschools)
- Indien u middelen heeft overgehouden, hoe gaat u dit besteden in volgende jaren?
- Aan welke activiteiten worden op bovenschools niveau de middelen besteed?
- Hoe worden de middelen verdeeld onder de scholen?
- Aan welke activiteiten worden op schoolniveau de middelen besteed?
- Op welke wijze worden MR en de GMR betrokken bij de besteding van middelen voor passend onderwijs?
- Op welke wijze informeert u ouders en leerkrachten over de wijze waarop de middelen voor passend onderwijs worden ingezet?

Het merendeel van de middelen die aan de schoolbesturen wordt toegekend, wordt ook daadwerkelijk besteed aan passend onderwijs. Het grootste gedeelte hiervan wordt ingezet op schoolniveau. Middelen die niet worden besteed blijven voor het grootste gedeelte beschikbaar voor een volgend jaar. Maar een klein gedeelte wordt toegevoegd aan de algemene middelen.

De inzet van middelen op bovenschools niveau wordt vooral besteed aan experts, bovenschoolse zorg of ontwikkeling van expertise. Op schoolniveau worden de meeste middelen besteed aan onderwijsassistenten, interne begeleiding, specifieke arrangementen en aanschaf extra materialen.

De GMR wordt vooral betrokken via begroting en jaarrekening. Vaak worden de middelen ook apart opgenomen in de begroting en weer verantwoord in de jaarrekening. De ouders en leerkrachten worden voor geïnformeerd door directeuren en IB-ers, maar vaak ook nog via jaarverslagen en jaarrekening.

De verdeling van de middelen is meestal op basis van het leerlingenaantal. Ook worden middelen vaak verdeeld op basis van aanvragen.

De volgende vragen over doelmatigheid werden gesteld:

- Hoe ziet uw bestuur toe op de besteding van middelen in de scholen/school?
- Voor hoeveel leerlingen binnen uw schoolbestuur kon geen passend aanbod binnen het schoolbestuur worden gerealiseerd?
- Is er bij uw scholen ontwikkeling gaande om meer leerlingen in de eigen school Passend Onderwijs aan te bieden?
- In hoeverre is het volgende voor u van toepassing binnen uw schoolbestuur?

Het toezicht van het bestuur op de besteding vindt meestal plaats via (jaarlijkse) gesprekken. Soms wordt de verantwoordelijk volledig bij de school gelaten of wordt er gekeken naar de effecten van de besteding. De meeste schoolbesturen (ongeveer 70%) hebben één of meerdere keren geen passend aanbod kunnen aanbieden. Bij acht schoolbesturen was dit meer dan 10 keer het geval. Van de schoolbesturen geeft 86% aan dat men meer leerlingen in de eigen school passend onderwijs wil aanbieden. Wel vindt men dat het passend onderwijs succesvol is ingevoerd, maar in de meeste gevallen nog kan worden verbeterd.

Over procesevaluatie werden de volgende vragen gesteld:

- Hoeveel geschillen met ouders rond een OPP hebben zich voorgedaan in 2021?
- Hoeveel van deze meningsverschillen zijn naar tevredenheid opgelost?
- Is voor alle leerlingen binnen uw schoolbestuur, die meer ondersteuning nodig hebben een ontwikkelingsperspectief opgesteld? En wordt dit OPP frequent geëvalueerd?
- Is op alle scholen een binnenschools ondersteuningsteam werkzaam?
- Werken deze teams naar tevredenheid?
- Waar ligt de uiteindelijke bevoegdheid voor het aanvragen van de TLV?
- Zijn de procedures voor het aanvragen voor ondersteuning voldoende bekend bij ouders en scholen?
- Is er een bovenschools ondersteuningsteam werkzaam binnen het bestuur?
- Wordt op scholen gewerkt volgens de uitgangspunten van HGW (handelingsgericht werken)?
- Hoeveel zijn uw scholen in het algemeen hiermee op weg?

In 2021 hebben zich 6 geschillen voorgedaan rondom een OPP waarvan er helaas twee niet naar tevredenheid zijn opgelost. De meeste schoolbesturen maken wel een OPP voor leerlingen die meer ondersteuning nodig hebben. Zeventig procent van de scholen hebben een ondersteuningsteam, waarover men het in het algemeen ook tevreden over is. Het aanvragen van een TLV gebeurt door de school zelf. Maar kan ook bij een bovenschools ondersteuningsteam liggen. Meestal ligt die verantwoordelijkheid niet bij de bestuurder. Procedures zijn over het algemeen welk bekend bij de ouders. Handelingsgericht werken (HGW) is voor iedereen volledig of deels ingevoerd. De meeste schoolbesturen vinden de ontwikkeling voldoende, een kwart van de besturen vindt dat dit nog verbeterd kan worden.

Jaarrekening en overige gegevens

Stichting
Samenwerkingsverband
Passend Onderwijs PO
Friesland

Financieel jaarverslag 2022

Inhoudsopgave

Toelichting op onderdelen van het jaarverslag	Pagina
Bestuursverslag	1
Financiële kengetallen	52
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2022	53
Staat van baten en lasten over 2022	55
Kasstroomoverzicht	56
Toelichting behorende bij de jaarrekening	57
Grondslagen	57
Toelichting op de balans per 31 december 2022	60
Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	63
Gebeurtenissen na balansdatum	63
Model G, Overzicht doelsubsidies OCW	64
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2022	65
Overzicht verbonden partijen	67
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	68
Gegevens over de rechtspersoon	70
Bestemming van het resultaat	71
Overige gegevens	
Controleverklaring	72

Financiële kengetallen

Aan de hand van de jaarrekening kunnen een aantal kengetallen en ratio's worden berekend die verder inzicht kunnen geven in de gevolgen van het gevoerde beleid over het boekjaar en waardoor het beeld uit de jaarrekening kan worden verduidelijkt.

<u>Kengetallen</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
<p><u>Rentabiliteit</u> <i>Exploitatieresultaat in een percentage van de totale baten.</i> De rentabiliteit geeft aan in hoeverre de inkomsten en uitgaven van een instelling elkaar in evenwicht houden.</p>	1%	-1%
<p><u>Current ratio</u> <i>Verhouding vlottende activa en kortlopend vreemd vermogen.</i> Deze verhouding geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar korte termijnverplichtingen te voldoen. De signaleringswaarde die de inspectie voor het onderwijs hanteert is afhankelijk van de totale baten. Totale baten kleiner dan 3 miljoen, signaleringswaarde minder dan 1,5. Totale baten groter dan 3 miljoen maar kleiner dan 12 miljoen, signaleringswaarde minder dan 1. Totale baten groter dan 12 miljoen, signaleringswaarde minder dan 0,75.</p>	2,68	1,75
<p><u>Solvabiliteit 1</u> <i>Eigen vermogen in percentage van het totale vermogen</i></p>	63,2%	42,9%
<p><u>Solvabiliteit 2</u> <i>Eigen vermogen plus voorzieningen / totale passiva</i> De solvabiliteit geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is aan haar lange termijnverplichtingen te voldoen. 25% a 50% wordt als goed aangemerkt. Is de waarde hoger dan 25% (solvabiliteit 1) dan is de organisatie in staat om aan haar lange termijn verplichtingen te voldoen. Bij solvabiliteit 2 wordt door het ministerie van OCW een signaleringswaarde gehanteerd van 30%.</p>	63,4%	43,2%
<p><u>Weerstandsvermogen</u> <i>Eigen vermogen / Totale baten</i> Het weerstandsvermogen geeft de vrije vermogensbuffer aan voor het opvangen van calamiteiten. Een percentage tussen de 5 en 20 procent wordt gezien als voldoende buffer.</p>	2,8%	1,6%
Gemiddeld aantal FTE	5,39	4,28
<u>Personeelskosten per FTE</u>	132.829	135.303

A.1.1 Balans per 31 december 2022

(na verwerking resultaatbestemming)

1.	Activa	31 december 2022	31 december 2021
1.2	Materiële vaste activa	32.817	4.884
	Totaal vaste activa	<u>32.817</u>	<u>4.884</u>
1.5	Vorderingen	133.021	88.605
1.7	Liquide middelen	1.578.035	1.161.361
	Totaal vlottende activa	<u>1.711.056</u>	<u>1.249.966</u>
	Totaal activa	<u><u>1.743.873</u></u>	<u><u>1.254.850</u></u>

2.	Passiva	31 december 2022	31 december 2021
2.1	Eigen vermogen	1.101.951	538.648
2.2	Voorzieningen	4.102	3.544
2.4	Kortlopende schulden	637.820	712.657
	Totaal passiva	<u>1.743.873</u>	<u>1.254.850</u>

A.1.2 Staat van baten en lasten over 2022

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
3. Baten			
3.1 Rijksbijdrage OCW	38.546.709	33.140.661	33.972.297
3.2 Overige overheidsbijdragen	40.167	-	37.097
3.5 Overige baten	106.289	48.000	95.202
Totaal baten	38.693.165	33.188.661	34.104.595
4. Lasten			
4.1 Personeelslasten	716.332	592.690	578.913
4.2 Afschrijvingen	3.062	3.000	3.591
4.3 Huisvestingslasten	20.093	23.493	18.494
4.4 Overige lasten	1.428.571	1.375.829	1.205.778
4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen	35.959.351	31.339.481	32.532.582
Totaal lasten	38.127.408	33.334.493	34.339.358
Saldo baten en lasten	565.757	145.832-	234.762-
5 Financiële baten en lasten	2.454-	3.600-	5.932-
Netto resultaat	563.303	149.432-	240.694-

A.1.3 Kasstroomoverzicht

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat voor financiële baten en lasten	565.757	234.762-
<i>Aanpassingen voor:</i>		
- Afschrijvingen	3.062	3.591
- Mutaties voorzieningen	558	1.068-
<i>Veranderingen in vlottende middelen:</i>		
- Vorderingen	44.416-	51.390-
- Kortlopende schulden	<u>74.837-</u>	<u>309.728</u>
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	450.123	26.099
Betaalde interest	<u>2.454-</u>	<u>5.932-</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	447.669	20.167
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(Des)investerings materiële vaste activa	<u>30.995-</u>	<u>2.317-</u>
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	30.995-	2.317-
Mutatie liquide middelen	416.674	17.850
Beginstand liquide middelen	1.161.361	1.143.510
Mutatie liquide middelen	<u>416.674</u>	<u>17.850</u>
Eindstand liquide middelen	<u><u>1.578.035</u></u>	<u><u>1.161.360</u></u>

Toelichting behorende tot de jaarrekening:

Grondslagen

De Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Friesland is statutair gevestigd te Leeuwarden. De stichting heeft tot doel het vormen en in stand houden van een samenwerkingsverband als bedoeld in artikel 18a lid 2 van de wet op het primair onderwijs in Friesland en het realiseren van een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen in de regio zodat zoveel mogelijk leerlingen in de regio een ononderbroken ontwikkeling kunnen doormaken en een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen.

De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Friesland onder nummer 59235888 en houdt kantoor aan Fonteinland 11, 8913 CZ te Leeuwarden.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is vastgesteld dat de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn, met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslaggevingsperiode gelijk aan het betreffende kalenderjaar.

De jaarrekening is opgesteld op basis van continuïteit.

Voor zover niet anders is vermeld worden activa, voorzieningen en schulden opgenomen tegen de nominale waarde.

Vergelijking met voorgaand jaar:

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Schattingen:

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen, de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen alsmede van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

De genoemde bedragen, voorzover niet anders vermeld, zijn opgenomen in hele euro's.

Het kasstroomoverzicht is opgenomen volgens de indirecte methode. De toelichting vloeit voort uit de toelichting op de afzonderlijke posten in de jaarrekening en is daarom niet apart opgenomen.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het materieel vast actief.

De activeringsgrens is: € 2500,-

Het systeem van afschrijvingen is als volgt:

Inventaris en apparatuur, bestaande uit:

- Inventaris 6,7% en 10% van de aanschafwaarde
- ICT 25% van de aanschafwaarde

Vorderingen

Bij eerste verwerking worden de vorderingen opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. De vorderingen worden verminderd met de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van het bestuur. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Algemene reserve

De Algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het samenwerkingsverband en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen werkelijke baten en lasten.

Bestemmingsreserves

Deze worden uitsluitend gevormd op basis van een besluit van het bestuur, onder vermelding van de omvang van de reserve en een beschrijving van de doelstelling(en) waarvoor de reserve wordt gevormd.

Binnen de stichting is er geen sprake van privaat vermogen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde, met uitzondering van voorzieningen ter zake van personeel en soortgelijke verplichtingen. Deze worden opgenomen tegen de berekende contante waarde. Een voorziening wordt eerst gevormd als voldaan is aan de vereisten terzake van het vormen van voorzieningen.

De voorziening jubilea is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening werkloosheidsuitkering: per 1 augustus 2022 is het Participatiefonds gemoderniseerd. Dit leidt ertoe dat het samenwerkingsverband verplicht is tot het doen van een eigen bijdrage in de werkloosheidskosten van medewerkers waarvan de arbeidsovereenkomst op of na 1 augustus 2022 is beëindigd. De voorziening werkloosheidsuitkeringen is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitkeringen aan voormalig medewerkers die een werkloosheidsuitkering of bovenwettelijke uitkering ontvangen. De voorziening wordt opgenomen voor het deel van de uitkering dat voor rekening komt van het samenwerkingsverband. De hoogte van de voorziening is bepaald op basis van gegevens van het Participatiefonds. Hierbij wordt ingeschat in welke mate de medewerker de gehele looptijd van de uitkering gebruik zal maken van de uitkering.

Per 31 december 2022 heeft het bevoegd gezag geen verplichtingen voortkomend uit de modernisering van het Participatiefonds. De voorziening werkloosheidsuitkeringen bedraagt om die reden nihil.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Deze is gelijk aan de nominale waarde.

Pensioenen

Er is één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling en wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerder, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Per ultimo boekjaar heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 118,6% (beleidsdekkingsgraad). De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering" en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Baten

Onder baten wordt verstaan de van overheidswege toegekende (normatieve) bijdrage OCW, overige OCW-subsidies en (gemeentelijke) overheidsbijdragen, alsmede de van derden toegekende overige bijdragen. De baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Lasten

De lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Verliezen die hun oorsprong vinden in het boekjaar worden in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

A.1.4 Toelichting op de balans per 31 december 2022

1. Activa

1.2 Materiële vaste activa

	Aanschaf- waarde per 31 december 2021	Afschrijvingen tot en met 31 december 2021	Boekwaarde per 31 december 2021	Mutaties 2022				Aanschaf- waarde per 31 december 2022	Afschrijvingen tot en met 31 december 2022	Boekwaarde per 31 december 2022
				Investeringen	Desinves- teringen	Afschrijvingen	Afschrijvingen desinvesteringen			
1.2.2 Inventaris en apparatuur	15.902	11.019-	4.884	30.995	-	3.062-	-	46.897	14.080-	32.817
Materiële vaste activa	15.902	11.019-	4.884	30.995	-	3.062-	-	46.897	14.080-	32.817

Onder inventaris en apparatuur vallen de posten meubilair en ICT-middelen.

1.5 Vorderingen

	31 december 2022	31 december 2021
1.5.1	3.546	-
	<i>Overige overlopende activa</i>	<i>88.605</i>
1.5.8	129.475	88.605
	Totaal Vorderingen	88.605

De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

1.7 Liquide middelen

	31 december 2022	31 december 2021
1.7.2	1.578.035	1.161.361
	1.578.035	1.161.361

2.1 Eigen vermogen

	Mutaties 2022			Boekwaarde per 31 december 2022
	Boekwaarde per 31 december 2021	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Boekwaarde per 31 december 2022
2.1.1	538.648	563.303	-	1.101.951
	538.648	563.303	-	1.101.951

2.2 Voorzieningen

	Boekwaarde per 31 december 2021	Mutaties 2022			Boekwaarde per 31 december 2022	Kortlopende deel < 1 jaar	Langlopende deel > 1 jaar	
		Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval				
2.2.1	Personeel	3.544	558	-	-	4.102	-	4.102
	<i>Jubilea</i>	3.544	558	-	-	4.102	-	4.102
	<i>Voorziening werkloosheidsuitkering</i>	-	-	-	-	-	-	-
		3.544	558	-	-	4.102	-	4.102

2.4 Kortlopende schulden

	31 december 2022	31 december 2021	
2.4.3	Crediteuren	36.437	278.426
2.4.7.1	<i>Loonheffing</i>	26.324	19.554
2.4.7.3	<i>Premies sociale verzekeringen</i>	1.802	1.349
2.4.7	Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	<u>28.126</u>	<u>20.903</u>
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen	6.972	5.683
2.4.9	Overige kortlopende schulden	4.926	2.176
2.4.10.4	<i>Vooruitontvangen termijnen OCW niet geormerkt</i>	411.682	285.551
2.4.10.5	<i>Overlopende passiva m.b.t. vakantiegeld</i>	16.155	12.719
2.4.10.8	<i>Overlopende passiva algemeen</i>	133.521	107.198
2.4.10	Totaal overlopende passiva	<u>561.358</u>	<u>405.468</u>
	Totaal kortlopende schulden	<u><u>637.820</u></u>	<u><u>712.657</u></u>

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

2.5 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Schulden

Huurcontracten			<u>Jaarbedrag</u>	<u>Jaarbedrag</u>
<u>Verhuurder</u>	<u>Pand</u>	<u>Huurcontract tot</u>	<u>incl BTW</u>	<u>excl. servicekosten</u>
Stichting Proloog	Fonteinland 11 Leeuwarden	1-10-2027	23.391	16.437
Overige contracten			<u>Jaarbedrag</u>	
<u>Leverancier</u>	<u>Inzake</u>	<u>Contract tot</u>	<u>incl BTW</u>	
Onderwijsbureau Meppel	Administratiekantoor	31-12-2024	33.178	

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de waardering van de in de balans getoonde posten of het resultaat.

Model G, Overzicht doelsubsidies OCW

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Toewijzing	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond (J/N)
Subsidie begaafde leerlingen po en vo	HBL19031	24-9-2019		N
Subsidieregeling Wel in Ontwikkeling	WIO22078	31-10-2022		N

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2-A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing (€)	Ontvangen t/m 2021	Lasten t/m 2021	Stand begin 2022	Ontvangen in 2022	Lasten in 2022	Te verrekenen 31-12-22
N.v.t.			-	-	-	-	-	-	-
Aflopend			-	-	-	-	-	-	-

G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing (€)	Ontvangen t/m 2021	Lasten t/m 2021	Stand begin 2022	Ontvangen in 2022	Lasten in 2022	Stand ultimo 2022
N.v.t.			-	-	-	-	-	-	-
Doorlopend			-	-	-	-	-	-	-

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2022

3 Baten

3.1 Rijksbijdragen OCW

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
3.1.1.1 Rijksbijdragen OCW	38.256.622	32.832.393	33.671.007
3.1.1.2 Niet geormerkte subsidies	290.087	308.268	301.290
Totaal rijksbijdragen	38.546.709	33.140.661	33.972.297

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen en subsidies	40.167	-	37.097
	40.167	-	37.097

3.5 Overige baten

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
3.5.6 Overig	106.289	48.000	95.202
	106.289	48.000	95.202

4.1 Personele lasten

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
4.1.1.1 <i>Bruto lonen en salarissen</i>	377.913	248.212	272.433
4.1.1.2 <i>Sociale lasten</i>	75.684	49.709	60.106
4.1.1.3 <i>Pensioenlasten</i>	60.675	39.851	47.411
4.1.1 Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenen	514.272	337.772	379.949
4.1.2.1 <i>Dotaties personele voorzieningen</i>	558	-	2.564
4.1.2.2 <i>Personeel niet in loondienst</i>	149.858	231.921	175.810
4.1.2.3 <i>Overig</i>	41.575	7.998	5.974
4.1.2.4 <i>Scholing/opleiding</i>	22.718	15.000	14.615
4.1.2 Overige personele lasten	214.710	254.919	198.963
4.1.3 Af: Uitkeringen	12.650-	-	-
	716.332	592.690	578.913

	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Gemiddeld aantal FTE	5,39	4,28

4.2 Afschrijvingen

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
4.2.2.2 Inventaris en apparatuur	3.062	3.000	3.591
	<u>3.062</u>	<u>3.000</u>	<u>3.591</u>

4.3 Huisvestingslasten

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
4.3.1 Huur	20.093	18.350	18.494
4.3.8 Overige huisvestingslasten	-	5.143	-
	<u>20.093</u>	<u>23.493</u>	<u>18.494</u>

4.4 Overige lasten

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	112.000	92.192	98.833
4.4.2.1 Inventaris en apparatuur	2.779	-	999
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	2.779	-	999
4.4.4 Overig	1.313.791	1.283.637	1.105.947
	<u>1.428.571</u>	<u>1.375.829</u>	<u>1.205.778</u>
<i>Uitsplitsing</i>			
4.4.1.1 Honorarium onderzoek jaarrekening	4.997		8.303
Accountantslasten	<u>4.997</u>		<u>8.303</u>

4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
4.5.1.1 (v)so	12.696.927	10.571.201	11.118.120
4.5.1 Verplichte afdrachten uit te voeren door ocv	12.696.927	10.571.201	11.118.120
4.5.2.1 (v)so	1.211.442	929.334	838.779
4.5.2 Doorbetaling op basis van 1 februari	1.211.442	929.334	838.779
4.5.3 Overige doorbetalingen aan schoolbesturen	22.050.982	19.838.946	20.575.683
	<u>35.959.351</u>	<u>31.339.481</u>	<u>32.532.582</u>

5 Financiële baten en lasten

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
5.5 Rentelasten	2.454-	3.600-	5.932-
	<u>2.454-</u>	<u>3.600-</u>	<u>5.932-</u>

A.1.7   Overzicht verbonden partijen

Per 31 december is er geen sprake van verbonden partijen.

A.1.8

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren die op Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Friesland van toepassing is.

Op grond van de WNT regelgeving is de klasseindeling G van toepassing. Bij deze klasseindeling geldt voor 2022 een bezoldigingsmaximum van € 216.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1. BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN

1a. Leidinggevende topfunctionarissen mét dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt (bedragen in €)

Gegevens 2022	L. Abbink																		
Functiegegevens	Directeur-bestuurder																		
Aanvang en einde functievervulling 2022	1/1-31/12																		
Omvang dienstverband in FTE	1																		
Dienstbetrekking?	ja																		
Bezoldiging																			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	104.811																		
Beloningen betaalbaar op termijn	17.583																		
<i>Subtotaal</i>	<i>122.394</i>																		
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	216.000																		
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0																		
Bezoldiging	122.394																		
Bedrag van de overschrijding	0																		
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.																		
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.																		
Gegevens 2021																			
Aanvang en einde functievervulling 2021	1/1-31/12																		
Omvang dienstverband 2021 in FTE	1																		
Dienstbetrekking?	ja																		
Bezoldiging																			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	93.178																		
Beloningen betaalbaar op termijn	17.557																		
<i>Subtotaal</i>	<i>110.735</i>																		
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	209.000																		
Totaal bezoldiging 2021	110.735																		

1d. Topfunctionarissen alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een bezoldiging van € 1.800 of minder

Naam	Functie																			
D.G.M. Hooghiemstra	Voorzitter bestuur t/m 9-5-2022, voorzitter RvT vanaf 10-5-2022																			
M. Pruiksma	Penningmeester bestuur t/m 9-5-2022, lid RvT vanaf 10-5-2022																			
T.S. de Groot	Lid bestuur t/m 9-5-2022, lid RvT vanaf 10-5-2022																			
W. Wouda	Lid bestuur t/m 9-5-2022, lid RvT vanaf 10-5-2022																			
P. Kralt	Lid bestuur van 8-3-2022 t/m 9-5-2022, lid RvT vanaf 10-5-2022																			
B. ten Kate	Lid bestuur van 8-3-2022 t/m 9-5-2022, lid RvT vanaf 10-5-2022																			
M. Thalens-Kolker	Lid bestuur t/m 9-5-2022, lid RvT vanaf 10-5-2022																			

Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband voldaan aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

3. OVERIGE RAPPORTAGEVERPLICHTINGEN OP GROND VAN DE WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	21700
Naam instelling	Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Friesland
Rechtsvorm	Stichting
KvK-nummer	59235888
Statutaire zetel	Gemeente Leeuwarden
Adres	Fonteinland
Huisno	11
Huisno.toevoeging	
Postadres	
Postcode	8913CZ
Plaats	Leeuwarden
Telefoon	058-2948937
E-mailadres	info@swvfriesland.nl
Website	www.passendonderwijsfryslan.nl
Contactpersoon	L. Abbink
Telefoon	058-2948937
E-mailadres	beheer@onderwijsbureau-meppel.nl
Accountant	Afier

Bestemming van het resultaat

Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

€ 563.303 wordt toegevoegd aan de algemene reserve

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Bestuur:

- L. Abbink

Toezichthouder (Raad van Toezicht):

- D.G.M Hooghiemstra (voorzitter)

- M. Pruiksma

- T.S. de Groot

- W. Wouda

- P. Kralt

- B. ten Kate

- M. Thalens-Kolker

Overige gegevens

Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht van Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Friesland

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons Oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Friesland gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Friesland op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Friesland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die o.a. bestaat uit het bestuursverslag en de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf '2.3.1. Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol 2022.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het samenwerkingsverband in staat is om haar activiteiten in continuïteit voor te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het samenwerkingsverband te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het samenwerkingsverband haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening. De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van het samenwerkingsverband.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het samenwerkingsverband;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het samenwerkingsverband haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat het samenwerkingsverband haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Tynaarlo, 23 mei 2023

w.g,

Afier Auditors B.V.
drs. J.H. Kreuze RA/RE